

לקראת שבועת מלכתא

פנינים לפרשת יתרו פ"ו | גליון מס' 519 | סיפורים ופנינים מרתקים | לקבלת הגליון למייל: dirshu@dirshu.co.il

עבר הסבא מקלם בסמוך, ומצאם משוחחים בהתרגשות. התעניין: "במה אתם דנים?" השיבו: "ברוח קדשו הגלויה של הרב... איך עמד על טיבו עוד בטרם עלה באשו והתגלתה צחנתו". אמר ה'סבא': "אין כאן שום חידוש"

מגיד המישרים הנודע הגה"צ רבי אהרן טויסיג שליט"א,
על חשיבות הגדרים והסייגים שתיקנו רבותינו לשמירה על מצוות התורה הקדושה

"השְׁמֵרוּ לְכֶם עֲלֹת פֶּהָר וְנִגְנַע בְּקִצְהוֹ" (שמות י"ט, י"ב)

במתן תורה הורה הקב"ה לגדור את ההר סביב. ויש להבין, מה החומרה הגדולה ומה פשר האזהרה הכפולה ומכופלת והעונש הנחרץ? אלא, רצה הקב"ה להשריש בנו שזה התנאי למתן תורה - הגדר והסייג, שאין לפרצו! על התורה נאמר שהיא "סוגה בשושנים" (שיר השירים ז, ג), ופירש רש"י: "גדורה ומסויגת בגדר שושנים, די לה בגדר קל ואין אחד מכם פורץ בו ליכנס". הסבא מקלם זצ"ל הקיף את בניין ה'תלמוד תורה' בקלם בגדר אבנים. היה שם שער, ומפתח תלוי על וו מבפנים. והיה פשפש בשער, דרכו ניתן לשלוח יד וליטול את המפתח, לפתוח מבחוץ. וחובה על כל הבא והיוצא לנעול ולתלות את המפתח, חוק ולא יעבור. וממונה היה

המשך בעמוד 28

זעם רפואי

הפרופסור הבכיר רחם מכעס, וביקש להשוות את עצמו לראש ישיבה, בניסיון להסביר את זעמו המתפרץ

הרב פנחס ארלנגר - עמ' 4

מאחורי סורג ובריח

כשבחור חסידי צעיר הגיע מהאגף השמור בכלא, לקבל הדרכה ממרן הגרא"ל שטיינמן

הרב יחיאל צוקר - עמ' 9

שידוך מחשמל

כיבוד הורים עם חשמל מהודר בשבת, הוביל לשידוך שנסגר מיידית, והציל את המהנדס בחברת החשמל

הרב צבי גטקר - עמ' 22

קבלת קהל בפיצריה

הסיבה להחלטתו המפתיעה של מרן הגאון רבי דוד פיינשטיין זצ"ל, לערוך את קבלת הקהל שלו בחנות הפיצה

הרב טוביה פריינד - עמ' 6

שאלתי פעם אב ביקורתי, האם יוצא לו מדי פעם לפרגן לבנו, אך הוא ענה לי בצורה מזלזלת, שאיננו מחזיק מה'שיטה' של היום. בהמשך השיחה, יצא לי לשבח את האבא בעצמו על פעולה מסוימת שעשה עם בנו...

הגאון רבי שמואל ברוך גנוט שליט"א, מראשי ישיבת 'משאת המלך' וראש כולל בישיבת אברכים 'מדרש אליהו' עם סיפורו המפעים של ראש הכולל האלעד

"וְאַתֶּם תִּהְיוּ לִי מִמְלַכֶת כְּהַנִּים... אֵלֶּה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר תִּדְבֹר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" (שמות י"ט, ו')

לא מכבר נערכה בבני ברק חתונת בנו של ידידנו הגאון רבי אליהו שפירא שליט"א, מרבני ישיבת 'נתיבות אביעזר' של הגר"ד וולפסון שליט"א ומרביץ תורה בכמה בתי מדרשות בעירנו המעטירה אלעד. וכך סיפר לי רבי אליהו שליט"א, מספר ימים לפני החתונה: "בימים אלו אני מזמין לחתונה בנו בשעט"מ. במוצ"ש האחרון שלחתי סדרת הזמנות, בתוכם להרבה מבוגרי הישיבה. אני משתדל מאוד לשלב בהזמנה להרבה מבוגרי הישיבה כמה מילים חמות של הערכה, געגוע וזיכרון טוב להתמדתו ורצינותו של כל אחד מהם בתקופת לימודו בישיבה.

"קיבלתי הבוקר מכתב חוזר, מרגש במיוחד, ואני מצטט אותו מילה במילה: "הרב שפירא שלום רב. אני לא מכירה אותך ובעלי לא דיבר איתי אף פעם עליך ולא יודעת כמה הייתם בקשר. אנחנו עוברים כעת תקופה קשה מאוד והוא היה שבור מאוד. ההזמנה שלכם שהגיעה במוצ"ש עם מילים טובות היה טל תחיה, פשוט מים קרים על נפש מרוסקת. הוא כבר שלשה ימים קורא את זה ומחייך, פשוט מחייך. הוא לא אומר לי כלום, אבל אני אשתו מרגישה ויודעת שזו הייתה מילה נכונה ברגע שבור. רצייתי להגיד תודה. יהי רצון שתהיה המצוה המיוחדת הזאת זכות לבית שייבנה על אדני תורה וחסד ושיזכו לראות שמחה ונחת כל החיים".

ומעשה שהיה

סיפרתי את הסיפור שקראנו זה עתה בשבוע שעבר, לידידי הטוב, ראש הכולל הגאון רבי יהושע בחר שליט"א, תלמיד חכם נודע בשערים, והוא הגיב וסיפר: "בשבוע שעבר השיב אחד האברכים בקבוצתי מבחן מסכם על מה שלמדנו החודש. התשובות היו מצוינות, משובחות ומסכמות ואני כתבתי על גליון המבחן כמה מחמאות מעודדות בשבח ובמעלת האברך.

למחרת הגיע אלי האברך ואמר: "אנחנו, אני ועזרתי, שוקלים זמן ממושך את המשך דרכי בכולל. יש לנו קשיים גדולים שאין כאן המקום לפרטם. כששבת הביתה עם המבחן עם המחמאות הנלוות,

אחזה רעייתי את המבחן בידיים רועדות. בעינים מצועפות בדמעות היא פסקה: "חיים, אנחנו נסתדר. את הכולל אתה לא עוזב!..."

כבוד שנצרב לאורך שנים

לפני מספר שנים פרסמתי את הקטע הבא: "כילד התפללתי, כשהיינו מגיעים לסבא וסבתא ע"ה, ב'שטיבל' של חסידי ויז'ניץ בפתח תקוה. סבא שלי הרב מיכאל גנוט זצ"ל, היה הגבאי של בית הכנסת. כל מתפלל שהגיע לבית הכנסת, בפרט אורח, לא משנה אם הוא אורח מוכר או לא, זכה לקבלת פנים מלבבת. 'גוט שאבעס... שלום עליכם' מלווה בלחיצת יד. גם ילדים זכו לקבלת פנים חביבה שכזו, ומתפללים זקנים ונשואי פנים לחצו ידים בחום וחיוך לילדים שבאו להתפלל. זה היה כל כך נעים ומחמם את הלב, להרגיש שרואים אותך, אתה קיים, ושמחים שבאת".

אין לתאר כמה תגובות ודרישות שלום הגיעו על הקטע שקראתם זה עתה. יהודים התקשרו וכתבו, סיפרו שהתפללו בשטיבל בקביעות מרוב התמוגגות, שנקלעו אליו והוקסמו מקבלת הפנים החמימה והמאירה, שנכנסו בכוונה כדי להתפלל בו, רק כדי לקבל "שגלם עֲלֵיכֶם" עסיסי ולחיצת ידים איתנה מכל כך הרבה מתפללים.

לפניות בנושא פרסום בגליון 052-7144937 מוטי

משקוה חלב

שעשה עם בנו, אינני יכול לתאר איך הוא יצא מגדרו, ו'נמס' מרוב התלהבות על הפירגון שקיבל... לפתע התברר כי ה'שיטה של היום' דווקא רלוונטית לחלוטין, ואף לגבי מבוגרים...".

מחמאה בונה

שמא נחשוב כי ה'שיטה' הזו נצרכת רק עבור החלשים, או הנחשלים לא! גם הילדים המוכשרים והמתמידים, זקוקים לכך לא פחות. ניקח לדוגמא את מרן הגרי"ש אלישיב זצוק"ל, אשר היה כידוע נכדו של 'בעל הלשם', הלא הוא הגה"ק רבי שלמה אלישיב זצוק"ל, מגדולי המקובלים, בעל הספר 'לשם שבו ואחלמה'.

לעת זקנותו של בעל הלשם, כהו עיניו הקדושות, וכאשר חפץ לכתוב את ההקדמה לספרו, "שהוא מדבר בכלל מציאות המלאכים וכל צבא מרום" (כלשונו שם), קרא לנכדו מקורבו יוסף שלום אלישיב שהיה אז נער כבן שלש-עשרה, והקריא לפניו את דברי ההקדמה, כשהנכד חוקקם עלי גליון.

בסיום ההקדמה הארוכה מביע הסב את רוב הוקרתו לנכדו במילים הבאות: "לא עלה בידי לעשות הקדמה להספר כחפצי בו, כי כשל כחי וכהו עיני למאוד, עד שקשה לי אפילו לכתוב מילה אחת, וגם הדרוש הזה כתבתי אותו בתלאה רבה וסדרתי על ידי זולתי, על ידי נכדי הילד כמ"ר יוסף שלום שליט"א בן בתי מרת חיה מושא תחיי".

כח וחשק גדול

לכאורה, כמה מילים של הכרת הטוב, ותו לא. אולם היה בהם הרבה מעבר לכך! לימים, סח מרן הגרי"ש זצוק"ל בפני תלמידו הגר"י דרזי שליט"א, כי בשעתו התעודד מדברים אלו שכתב עליו סבו הגדול, ושלב מכך כח וחשק גדול ללימוד התורה.

ברור שצריך לשמוע ביקורת. אי אפשר לגדול בלי שנתיישר, שנדע כמה אנחנו לא בסדר, איפה אנו טועים ומה כדאי לשפר. אבל ברוב המקרים, בפרט בימינו, גם הצעירים, גם המבוגרים, וגם המבוגרים עוד יותר, גדלים טוב יותר ממחמאות, מפירגונים, מדברי שבח, עידוד וחיוך, מחיוך גדול.

סח הגר"מ שולזינגר זצ"ל: נאמר בזוהר הקדוש בפרשת וירא, שבשעה שיש ח"ו דינים בעולם, בשעת צרה, שעת סכנה, והקב"ה אוהב יהודי ורוצה להצילו מהסכנה, הוא שולח לו דורון, מתנה. והמתנה היא "מסכנא" - "עני". יכול להיות עני בכל דבר, יש עני למזון, ויש עני הנצרך לכבוד, למילה טובה, ויש עני למאור פנים, ויש עני שצמא שישמעו אותו. וכשהקב"ה אוהב יהודי מסוים ורוצה להצילו מסכנות גדולות, הוא שולח לו במתנה יהודי הנזקק למאור פנים, למחמאה או לטפיחת שכם. בזכות החיוך, המחמאה וטפיחת השכם, הוא ניצל מהדינים. זו סיסמת חיים.

חז"ל הקדושים גילו לנו כאן סוד עצום: כל מי שבא לבקש ממני משהו ונראה שהוא בא להטריד, כביכול, זה לא מטרד! זה סימן שהקב"ה אוהב אותך! מי שהקב"ה אוהב אותו - הוא מזמן לו מצוות וגמילות חסדים.

סיפר הגרי"מ וינגרטן שליט"א ראש ישיבת 'משנת שלמה': מנהג

יהודי נקלע למדבר הלוהט, לאחר שתוכנת הניווט ברכבו הטעתה אותו. הוא נכנס עמוק יותר לתוך מדבר השממה, ורכבו שבק חיים. החום העיק עליו בצורה שלא ניתן לתאר בכלל. שרב נורא, שמש יוקדת, חום מדברי. אין לו טיפת מים והוא משווע לשתות. החילוץ, כך הבטיחו לו, יגיע בעוד שעתים. והוא צמא, גרונו ניחר, שפתיו דביקות. היהודי מרים את עיניו השמימה ומחכה לנס גלוי. מי יגיע לכאן, בסתם יום לוהט של קיץ, ויתן לו משהו לשתות?

ואז, אז מגיח לו ג'יפ, דוהר ברחבי המדבר, מתקרב לעברו. על הג'יפ, הפלא ופלא, צוהלים בני משפחה חרדית, האבא נוהג וילדיו מונפפים לו לשלום ופאותיהם מתבדרות ברוח, כשמהג'יפ בוקעים צילי מוזיקה יהודית שמחה ומקפיצה. "יש לכם משהו לשתות?", הוא שואל בשארית כוחותיו.

"סליחה, המים בדיוק נגמרו לנו, אבל יש לנו במיני-מקרר בג'יפ כמה בקבוקי חלב קרים כקרח". הם עוצרים את הג'יפ בבת אחת, פורצים החוצה ומגישים לו בקבוק חלב קר וטעים, בהשגחה מהודרת. היש משהו טוב יותר מזה!?

וְלִבָּן שְׁנַיִם מִחֶלֶב (בראשית מט, יב). "טוב הַמֶּלֶבֶן שְׁנַיִם לְחֶבְרוֹ יוֹתֵר מִמִּשְׁקוֹהוּ חֶלֶב, שְׁנַאֲמֵר וְלִבָּן שְׁנַיִם מִחֶלֶב, אֶל תִּקְרֵי לִבָּן שְׁנַיִם אֶלָּא לִבָּן שְׁנַיִם". (כתובות קיא, ב).

ללא הגבלה

וורט נפלא התפרסם בשעתו מהקדוש רבי ישעיה קרישבסקי הי"ד, ביאור נחמד מדוע טוב מלבין שינים לחברו יותר ממשקוהו חלב, כי לפעמים רוצים לתת לאדם חלב, אך הוא אינו יכול לשתותו משום שכעת הוא בשרי, ועליו להמתין שש שעות. מה שאין כן חיוך - אותו נתן להעניק לזולת בכל עת ובכל שעה, בלי שום הגבלה...

חזנות מופלאה

מסביבנו נמצאים כל כך הרבה יהודים שאנו לא חשים בהם כמעט. אברכים בכולל, מתפללים בבית הכנסת, שכנים בבניינים סמוכים, יהודים שנוסעים איתנו בתחבורה הציבורית.

לפעמים מילה אחת טובה, חיוך מאיר, מחמאה - יכולים לחיות נשמות, לשנות את יומם. לפעמים להאיר להם את כל השבוע, את כל החודש. "אה, איזה שחרית התפללת! עשית לי סוג של 'עונג שבת' ביום חול"... "החזנות שלכם במוסף- גיוואלדיק! חיוב תפילה מדרבנן, אבל 'עונג שבת' דאורייתא, זה בדיוק מה שעשיתם..." "הבן שלכם מוישי, שיהיה בריא!! איך הוא מתפלל!! איך הוא לומד!! מתי שאני רואה בבית כנסת, אני נמס מרוב מתיקות!!!"...

סיפר הרה"ג ר' מרדכי פיש שליט"א, משגיח בישיבת אור אלחנן לצעירים: שאלתי פעם אב ביקורת, האם יוצא לו מדי פעם לפרגן לבנו, אך הוא ענה לי בצורה מזלזלת, שאיננו מחזיק מה'שיטה' של היום... "כל הזמן מטיפים למילה טובה, ראוי להפסיק עם הפינוקים האלו", טען בלהט.

בהמשך השיחה, יצא לי לשבח את האבא בעצמו על פעולה מסוימת

שלפתי את המסמך הרפואי מכיסי, ובקשתי בעדינות שיואיל בטובו להעיף בו מבט ולחוות את דעתו. בחלומותיי הגרועים ביותר לא פיללתי לתגובתו. גרונו האדים. זעקותיו הרעידו את הפרוזדור, וכמה עוברים ושבים העיפו לעברנו מבטים סקרניים

הגאון רבי פנחס ארלנגר שליט"א עם מעשה נוראה המלמד על כוחה העצום של התורה הקדושה לעדן את מידותיו של האדם העוסק בה

"וְהֵייתֶם לִי סֶגְלָה מִכָּל הָעַמִּים" (שמות י"ט, ה')

בכח התורה לעדן ולזכך את מידות האדם. גם אדם שמצד מדותיו וטבעיו מתנהג באופן בלתי ראוי, או אדם שנתוני הסביבה שלו הטמיעו בו הרגלים מגונים, נעשה לאיש אחר מכח לימוד התורה, ולא ניתן כלל להשוות בינו לבין אדם אחר במצבו, אשר לא זכה לאור באור התורה.

בצהרי אחד הימים צלצל הטלפון בביתי. מעבר לקו פנה אלי מנהל מוסד לבנות וסיפר לי כי בשעה טובה ומוצלחת עומדת אחת הבנות הלומדת אצלו לבוא באותו ערב בבית האירוסין עם בן תורה ירא ה'. שמעתי מיד בנימת קולו כי דבר מה טורד את מנוחתו, והוא אינו רגוע מן השידוך הזה. עד מהרה התבררה לי הסיבה לכך:

אמש יידע החתן את כלתו, כי בעבר סבל ממחלת לב, ובמשך מספר חודשים היה בסכנה גדולה. לבסוף הבריא לחלוטין וכיום אינו סובל ממאומה. בידו מסמך רפואי המאשר עובדה זו. מלכתחילה לא רצה לדבר, אך לאחר שהבין כי הרבנים שיבואו לאירוסין ישיחו אודות הנס שנעשה לו לפני שנים, החליט להקדים ולספר בעצמו.

נקל להבין שבני משפחה הכלה נלחצו מאד. הם לא ידעו מה לעשות, ופנו למנהל המוסד שבו לומדת בתם כדי להיוועץ עמו. המנהל שאינו יודע לקרוא מסמך רפואי, התקשר אלי לבקש את עזרתי.

קשה להשגה

המקרה נגע ללבי. מאחר וגם אני איני יודע איך קוראים מסמך רפואי, פניתי לאחד מעסקני הרפואה הידועים בירושלים. הלה חקר את פרטי המקרה, ולבסוף נתן לי את שמו של פרופסור בכיר ביותר. התקשרתי מיד, אך לא הצלחתי להשיגו. בכל פעם נענית על ידי אחת משלושת מזכירותיו כי הוא עסוק ביותר.

לאחר שחלפה מחצית השעה בניסיונות סרק, החלטתי לעשות מעשה. עליתי על מונית ונסעתי אל בית החולים, בתקווה שאצליח לאתר אותו שם בקלות. הגעתי לשם, והנה חלף על פני רופא שנראה כפרופסור. הצצתי אל תג הזיהוי שבחלוקו, והנה הפלא ופלא - זהו הרופא שאותו אני מחפש! יד ההשגחה זימנה אותי אלי! נגשתי אליו ביראת כבוד וסיפרתי לו כי אני זקוק לו.

מדוע? - שאל הפרופסור תוך כדי שהוא ממשיך ללכת. הצטרפתי לצעידה ובינתיים סיפרתי על החתן והכלה העומדים לבוא הערב בבית האירוסין, ועל המידע שהתברר רק אתמול. הכלה ומשפחתה אינם יודעים כיצד להתייחס לעניין - סיימתי - והם מוכנים לשלם ככל שיידרש עבור חוות דעתו.

הפרופסור הקשיב וכשסיימתי שאל בקצרה: "לשם מה באת כעת?" ראיתי בכך מעין הסכמה מצדו לעזור לי. שלפתי את המסמך הרפואי מכיסי, פתחתי אותו לפניו, וכשראיתי שאינו פונה לעברו, בקשתי בעדינות שיואיל בטובו להעיף בו מבט ולחוות את דעתו. בחלומותיי הגרועים ביותר לא פיללתי לתגובתו.

הרופא עצר את הליכתו והתפרץ לעברי בזעם: "חצוף שכמוך! פרא אדם! חסר תרבות!"

גרונו האדים. זעקותיו הרעידו את הפרוזדור, וכמה עוברים ושבים העיפו לעברנו מבטים סקרניים.

הרופא עדיין לא נרגע: "איך אתה מעז לפנות אלי כך במסדרון?! איך מתבייש?!..."

"אבל, אדוני" - השתדלתי לשמור על קור רוחי למרות הסיטואציה המביכה - "ניסיתי לקבוע פגישה דרך אחת משלושת המזכירות, ולא הצלחתי. מדובר בעניין דחוף ביותר שחייב הכרעה מיידית."

הפרופסור מאן להירגע, וכשהערכת שהסיכויים להרגיע אותם אפסיים, הסתובבתי ופניתי ללכת כלעומת שבאתי.

שאלה לראש הישיבה

כשהייתי בקצה הפרוזדור שמעתי את קריאתו: "בוא הנה לרגע!" נעצרתי במקומי. מן הסתם הוא התרכז מעט, וכעת יסכים לענות - סברתי לתומי. בצעדים מאוששים חזרתי על עקבותי, וכשעמדתי שוב לפניו הושטתי לעברו את הדי. הפרופסור האדים בין רגע וכמעט לקה בשבץ מוחי בו במקום: "שלא תעז להראות לי את המסמך!... רציתי רק לשאול אותך שאלה". נעצרתי והלה המשיך: אם היית בא לישיבה וניגש לשאול את ראש הישיבה שלך שאלה בתלמוד תוך כדי שהוא הולך בפרוזדור, האם הוא היה מסתכל עליך בכלל?!

בבת אחת התמלאתי ברחמים על היצור האומלל שמולי. פרופסור גאה שמתאמץ לרדוף אחר הכבוד.

"פרופסור נכבד" - לא הצלחתי להתאפק עוד - "חבל שלא זכית להכיר את גדולי ישראל. הם היו קשובים לכל שאלה של ילד קטן שתפס אותם ברחוב..."

הפרופסור הפנה לי את גבו והלך. 'צאתי גם אני ומחשבות געוגע הציפו אותי. נזכרתי בימי צעירותי, כשלמדתי בישיבת 'קול תורה' שבה הרביץ תורה רבי שלמה זלמן אויערבך זצ"ל.

כמה פעמים הטרדנו את ראש הישיבה בשאלות נעורים? ממרחק השנים התקשיתי לזכור זאת, אבל ידעתי בבירור שמעולם לא ראינו אצלו קוצר רוח או חוסר סבלנות. תמיד היה משיב לנו במאור פנים, ומיישב את שאלותינו בטוב טעם ודעת. נזכרתי כי בימי זקנותו, כאשר בחורי הישיבה המבוגרים לא הניחו לאף בחור צעיר לגשת ולהטרידו בשאלות, ידענו כי הזמן היחיד שבו ניתן לתפוס את ראש הישיבה ולהתבשר מגדולתו ומקומת הענק שבו, היה ברדתו במדרגות, או בלכתו במסדרון...

זה לעומת זה

שבתי הביתה ויצרתי קשר עם אותו עסקן רפואי. סיפרתי לו את קורותי ועל כך שלא הצלחתי להיעזר בפרופסור הנכבד. על אתר הפנה אותי לפרופסור אחר והורה לי להתקשר למרפאתו. הייתי מלא חשש כשהתקשרתי, כבר היטבתי לדעת מה אני צפוי לעבור.

מעבר לקו ענתה לי מזכירה, שמעה את בקשתי, ותוך רגע שמעתי צליל חיוג אל הפרופסור. התפלאתי, אך כשענה לי מעבר לקו קול אדיב במיוחד והתעניין לרצוני, הבנתי כי הפעם נכונה לי חוויה מסוג אחר.

הוא האזין לשאלה בקשב רב, ולאחר מכן אמר: "ברגעים אלו ממש אני יוצא לביתי. שלח את המסמך לביתי, לפקס שמספרו... כשאגיע בעוד שעה אעיין בו ואענה לך מיד".

מיהרתי לשלוח את הפקס והתקשרתי כעבור שעה. הפרופסור החל להרצות לי בסבלנות על המחלה כולה, פרטיה

"אני מבין למה אתה מתכוון, ורוצה אני לומר לך כי יש סיבה להתנהגותי השונה מן הרופאים האחרים. בצעירותי למדתי בישיבה, וכאשר עזבתי לטובת לימודי רפואה הבטחתי, שלא יעבור עלי יום בלי לימוד דף גמרא. זה מה ששומר עלי עד היום!"

ואופני הריפוי שלה. הוא התייחס אלי כאילו אני אב המעוניין לדעת כיצד מרפאים את הילד שלו. כשהשיחה התארכה הצצתי לעבר השעון. ברגעים אלו ממש מתפתלת משפחת הכלה בייסורים. הכלה אינה יודעת אם תהיה הערב כלה או לא. חשתי אי נעימות גדולה, אך התערבתי בהרצאתו: "סלח לי, אדוני, אך מדובר כאן בבחור שכבר הבריא, אני זקוק לתשובה קצרה וחד משמעית - האם יש ממה לחשוש בעתיד? האם נכון שהוא כרגע ככל האדם?"

נימה של תרעומת השתרבבה לקולו: "האינך חושב שלכלה מגיע לדעת את כל הפרטים הללו?! נניח שאני עונה לך שהוא בריא, והאירוסין נחגגים, אבל הכלה נכנסת לדמיונות, ובכל בוקר היא קמה בבהלה לבדוק אם בעלה נושם או שמא חלילה חזרה מחלתו מן העבר לתקוף אותו..."

שתקתי - הצדק היה עמו. הוא סיים עוד שניים-שלושה משפטים, ולבסוף קבע: "הבחור בריא לחלוטין ואין שום סיבה לחשוש!"

סוד השוני

הודיתי לו מקרב לבי, ובטרם סיימתי את השיחה, הוספתי: "אדוני הפרופסור, אני מעריץ אותך ואת היחס שלך".

השתררה שתיקה קצרה, ואחריה נשמע קולו: "אני מבין למה אתה מתכוון, ורוצה אני לומר לך כי יש סיבה להתנהגותי השונה מן הרופאים האחרים. בצעירותי למדתי בישיבה, וכאשר עזבתי לטובת לימודי רפואה הבטחתי, שלא יעבור עלי יום בלי לימוד דף גמרא. זה מה ששומר עלי עד היום!"

הוא נפרד ממני לשלום, ובעיני נצצו דמעות התרגשות. מדהים היה להיווכח בפעם השנייה ליום זה, עד כמה מעדנת התורה את מדותיו של האדם!

(דורש טוב' - שבועות)

אחד מתלמידיו בישיבה שהיה מקורב אליו ביותר אזר עוז ושאלו פעם, כיצד הפך להיות לגדול בתורה בזמנו ופוסק הדור. בהבחינו שהעלם הצעיר שאל את שאלתו בתמימות וברצינות, וכידוע שאבא זצ"ל, ענה לכל אחד...

מרן הגאון רבי דוד פיינשטיין זצ"ל, בנועם שיח אודות אביו מרן שר התורה רבינו משה פיינשטיין זצ"ל, ומידותיו המיוחדות

הרב טוביה פריינד

"וַיַּעֲמֹד הָעָם עַל מֹשֶׁה מִן הַבְּקָר עַד הָעֶרֶב" (שמות י"ח, ג)

פלאית ומאירה היתה דמותו של הגאון הנודע רבי דוד פיינשטיין זצ"ל מגדולי הפוסקים בארה"ב, ראש ישיבת 'תפארת ירושלים' וחבר מועצת גדולי התורה בנו בכורו של שר התורה, רבן ומאורן של ישראל, עמוד ההוראה, פוסק הדור מרן הגאון רבי משה פיינשטיין זצוק"ל, שגדל על ברכיו דלה והשקה מתורתו.

בספר 'שש באמרתך' מובא מעשה נפלא אודות רבי דוד זצ"ל: במנהטן, העיר הגדולה שבה חיו בעבר יהודים רבים - צדיקים, אדמו"רים וגדולי תורה - נשאר הגאון רבי דוד במלוא מחויבותו למורשת אביו. אף שרוב יהודי העיר כבר היגרו, סירב לעזוב את המקום שבו הקים אביו את ישיבתו, בידעו שעזיבתו תסמך שקיעת חיי היהדות ברובע העסקים של ניו יורק.

מסופר כי היה לו קבלת קהל יומית - מקום בו באו אליו יהודים להתיעצות, לקבל ברכה, ולעיתים חיזוק רוחני. אך המרתק שבסיפור הוא היכן נערכה קבלת הקהל הזו: לא בבית הכנסת, ולא אף בישיבה - אלא בחנות פיצה. סיפור זה מתחיל כשבעל חנות פיצה פנה אליו בצער: 'אני מוכר פיצה כשרה, אך הלקוחות היהודים שלי מעטים. אם לא יהיה שינוי, אאלץ לבטל את ההכשר, ולא - אפשוט את הרגל'.

רבי דוד זצ"ל, שאישיותו נשאה את ערכי החסד והדאגה לרווחת חבירו, נחלץ לעזור. הוא קבע את קבלת הקהל שלו בחנות הפיצה, והאנשים שבאו לשמוע עצתו ולהתייעץ איתו התיישבו בין ריחות האפייה, תוך שהם רוכשים לעצמם פיצה.

במסיבת יום הולדת

בנושא זה נזכרת דוגמה נוספת לאופיו הנדיר של רבי דוד זצ"ל. ידוע כי בעלי מסעדות נוהגים לתלות על קירות המסעדה תמונות של אישים חשובים הסועדים אצלם. באחת המסעדות בניו יורק תלו צילום של רבי דוד פיינשטיין יושב עם אדם מבוגר - תלמידו הרב התפלאו: מיהו היהודי המבוגר הזה ומה הביאו לסעוד עם רבם במסעדה?

התברר כי היה זה יהודי גלמוד נשאר לבדו. ביום הולדתו הראשון לאחר פטירת אשתו, נסע רבי דוד לביתו במשך זמן רב, כדי לברכו

ולהקל על בדידותו ועצבותו. רבי דוד הציע לו: "בוא נלך למסעדה לחגוג את יום ההולדת שלך".

בעל המסעדה הופתע לראות את הרב המפורסם יושב בחברת יהודי זקן, ומיהר לצלם את המפגש המיוחד. התמונה הוצגה על קיר המסעדה, ומאז כל סועד שראה את התמונה ידע על חסדו הגדול של רבי דוד והחסד שגילה למבקש עזרה, גם במקום הכי בלתי צפוי.

חצי שנה שלא הכהתה את השמחה

סיפר אחיינו רבי שבתאי רפפורט שליט"א: "פעם, בעת שהותו בארץ, באנו עם בני משפחתנו לביקור במעונו. ישבנו יחד, שוחחנו בלימוד ובהלכה, וכשהשיחה הייתה בעיצומה, קם לפתע והלך לחדרו. לאחר זמן קצר שב בידי מעטפה ופנקס צ'קים, והתפלאנו לראות את כוונתו.

"להפתעתנו, הוא הוציא מהמעטפה את ההזמנה לבר-מצווה של בנו, שנשלחה אליו כחצי שנה קודם לכן, ופנה לרעייתו בבקשה לכתוב צ'ק כמתנת ברכה לחתן שהגיע לביקור. אז הבנו: במשך שישה חודשים שמר את ההזמנה, מצפה לרגע בו יוכל להביע את שמחתו עם הילד, ולהפגין אהבת ישראל ומסירות אמיתית בדרך הכי פשוטה וישרה - במתנה ליום חגו".

הזמנה מילתא היא

עוד סיפר אחיינו, כי פעם הגיעו אל רבי דוד זצ"ל הוריו של ילד

משה'. עצם אמירת דרשות שכאלה תחת השלטון הקומוניסטי היה מעשה גבורה ומסירות נפש. והוא ראה בזה הדרך היחידה להקנות תורה לדורות, רק ע"י לימוד תורה בצורת "שיבה". וכך נהג עד ימינו האחרונים".

רבי דוד אף הסביר כי הוא מבקש למקד את הדיבור אודות מידותיו וענוותנותו של רביו, ולא אודות גאונותו העצומה: "כשבאים להעלות זכרו של אבי זכרוננו לברכה, יש להדגיש ולהתמקד יותר על מידת הענוה שלו ומידת החסד שהיה נסוך לכל אחד ואחד. גאונותו של אבי ידועה לכל, אדם שלא נתברך בכישרונות ולא ניחן בגאונות, או שאין לו את כוח ההתמדה, הדברים לא יתרמו כלום, כי מה יאמר ומה יענה: הלא אין בי מעלות אלו ומה יתרון יש בסיפור הגאונות?! אך בבאינו להעלות את המעלות הטובות שאדם גדול כמוהו ירד לדעתו של כל אחד ואחד, אהבתו לכל יהודי באשר הוא".

"במקום להרחיב את הדבור על גאונותו מלידה וזכרוננו המדהימה של אבי זצ"ל, מוטב שנבחן את הדרכים בהן השיג את גדולתו בתורה, ומכך נלמד כיצד אפשר ליישמן אצל אנשים פשוטים כערכינו [כך התבטא הגר"ד על עצמו ברוב ענוותנותו. ט.פ.]. ובמיוחד לבחורי ישיבות הק' שזהו הזמן שקונים קנייני תורה.

קל לזכור מה שלמד

"אבי היה רגיל לומר שאדם יכול לשמור בזיכרוננו את לימודו גם מבלי שיהיה לו כשרון וזיכרון טוב במיוחד. כשאדם מבחין ורואה בעיניו מחזה נדיר בלתי רגיל ושיגרת, הוא יזכור את הדברים שראה לפרטי פרטים עוד רבות בשנים. אין צורך בשביל כך כשרון של זיכרון טוב כדי לזכור דבר שנתרשם ממנו עמוקות ונצרב בזיכרוננו. כן הדברים בזכירת התורה שיש בזה מצות זכירה, מי שמשיג את הערך היקר של לימוד וזכירת התורה, ומענג על טעמו של כל הלכה, רעיון וסברא, יווכח שקל לזכור ולהיזכר מה שלמד.

"ידוע בשם ה'חתם סופר' שהיה אומר: 'לא נתברכתי בזיכרון טוב במיוחד, אולם השקעתי זמן ומאמץ כה רבים בלימוד נושא כלשהו בתורה, שפשוט יהיה לי בוושה לשכוח אותו...!', אפשר, שאהבתו העמוקה של אבי זצ"ל לתורה, והכרתו הברורה שאין כל טעם לחיים בלעדיה, היה ביסוד כישרונו לזכור את מה שלמד, באותה רעננות כמו של זה שלמד את העניין בו ביום... בכל יום יהיו בעיניו כחדשים אמרו חז"ל, וזה לפי הכלל, שדבר חדש אדם מתבונן ומתעמק בו יותר מדבר ישן, ועל כך כבר נאמר קשה עתיקא מחדתא".

כיצד נעשים רבי משה פיינשטיין?

עוד סיפר מרן הגר"ד אודות אביו הגדול: "אחד מתלמידיו בישיבה שהיה מקורב אליו ביותר אזר עוז ושאלו פעם, כיצד הפך להיות לגדול בתורה בזמנו ופוסק הדור. בהבחינו שהעלם הצעיר שאל את שאלתו בתמימות וברצינות, וכידוע שאבא זצ"ל, ענה לכל אחד ואפילו לילדים, ענה לו: "בר מזל הוא מי שניחן בכישרונות ברוכים, אולם עבודה מאומצת והתמדה הינם הכרחיים להצלחה

הלוקה אוטיזם, לפני הבר מצוה שלו, בלב מלא דאגה ושאלות, לשאול האם בנם מחויב במצוות? והאם יקנו לו תפלין והיכן ובאיזה אופן יניחם? - הגאון רבי דוד בחן את המצב ברגישות ובדקדוק רב, שאל על מצבו הרפואי והיחודי, הקשיב לכל פרט, והעמיק בלבו ובתבונתו. לאחר בחינה מעמיקה השיב בחיוב, והוסיף הדרכה ברורה כיצד ומתי להניח את התפלין, על מנת להבטיח שהחינוך התורני והקשר עם מצוות ה' יתבצע כראוי, מתוך אהבה ודאגה אמיתית לנשמת הילד.

ההורים, מלאי הכרת הטוב והתרגשות, השאירו בביתו מכתב 'הזמנה' לבר-מצווה של בנם, מבלי שציפו לרגע שהרב יוכל להגיע. במשך כל החצי שנה שלאחר מכן נשא הגר"ד בליבו את ההזמנה, וזכר את הבקשה הפשוטה והטהורה, והמתין לרגע בו יוכל לשמח את הילד בעצמו.

ביום הבר-מצווה, הגיע רבי דוד זצ"ל והופיע בשערי האולם יחד עם רעייתו הרבנית, התקבל בשמחה ע"י הוריו והתיישב ליד חתן המצוות, והוסיף שמחה אמיתית וייחודית לאירוע. כל מבטו, חיוך ומילה שלו, העבירו חום, חיזוק ואור רוחני. ההורים ראו כיצד הגאון הגדול, אדם נעלה מכולם, מקדיש מזמנו ומלבו כדי לשמח את הילד ואת משפחתו, ומגיש בידי מתנה יקרה - לא חומרית בלבד, אלא ברכה, חיזוק והשראה רוחנית - שמחה של תורה ומצוות.

לא רק שהאיר פנים והעניק שמחה לילד ולמשפחתו, אלא גם הציב דוגמה חינוכית לתלמידיו ולסובבים אותו. דרך מעשיו ניתן היה לראות את עומק האהבה והדאגה שלו לכל יהודי, גדולים כקטנים, ואת ההשקעה הרוחנית שמגיעה מתוך דאגה אמיתית לנפש האדם. תלמידיו של רבי דוד למדו ממנו, לא רק תורה ויראת שמים, אלא גם מסירות לב, ענווה, חסד אמיתי ודאגה לאחר, שהפכו למדריכים אותם בדרך התורה והחיים.

כך הפך רגע פשוט של בר-מצווה לחוויה של אור והשפעה רוחנית, שהותירה רושם עמוק בלב כל הנוכחים, והדגישה עד כמה רבי דוד זצ"ל חי בעולמו את עיקרי התורה והמצוות, בשילוב אהבת אדם ללא גבולות, חום לב, ודאגה אמיתית לנפשותיהם של יהודי ישראל.

אין תועלת בסיפורי גאונות

זכות היתה לנו כמה וכמה פעמים, לשמוע עובדות והנהגות מפי של מרן הגר"ד זצ"ל, כששוחחנו עמו אודות אביו מרן שר התורה רבינו משה פיינשטיין זצ"ל.

וכה סיפר לנו רבי דוד תחת אחד השיחים: "בימי שבתו בעיירת ליובאן, היה אבא מוסר שיעורים לבעלי הבתים בעיירה. הישיבות הקבועות ברוסיה נסגרו וננעלו על מסגר. באותו הזמן לא הרביץ תורה בישיבה. היו שם תלמידי ישיבה לשעבר ששמעו אצלו שיעורים. בדרשותיו לבעלי הבתים הוא ניסה תמיד לאמץ את רוחם, לחזקם בתקווה ולעודדם ביאוש ששרר בעקבות רדיפת התורה של השלטון הקומוניסטי.

אך בעיקר חפץ להמשיך את מסירת התורה לתלמידים שלא תשתכח תורה מישראל. חלק מדרשות אלה נדפסו בספר 'דרש

"רגעים שנחרטים בנשמה": יהודי פנמה נרגשים לקראת מעמד "אהבת תורה" להגדיל תורה ולהאדירה

לקראת המעמד ההיסטורי שיתקיים בעז"ה ביום רביעי ח' באדר, בו יתכנסו המזונים באודיטוריום המרכזי בבירת פנמה • בשורה אדירה של הרחבת גבולי הקדושה עם תוכניות הלימוד החדשות שכובשות את העולם היהודי

מהפכת הלימוד מגיעה לפנמה

במרכזו של הכינוס תעמוד ההצטרפות לתוכניות הלימוד המגוונות של 'דרשו', המותאמות לכל יהודי באשר הוא. במודעות שפורסמו לקראת האירוע, מודגש החיבור ההיסטורי למעמד העולמי שהתקיים בווינה, שם נוסדה תוכנית "העמוד היומי" - במקום שבו הוכרז לפני מאה שנה על "הדף היומי".

בין התוכניות שיוצגו לציבור וצפויות לסחוף מאות לומדים חדשים: תוכנית 'העמוד היומי': מסלול המאפשר לסיים את כל הש"ס בקצב מתון של עמוד ליום, מה שמעניק הזדמנות להעמיק ולהבין את הגמרא בצורה יסודית. התוכנית כוללת ארבעה מסלולי לימוד לבחירה, החל מלימוד גמרא ורש"י ועד שילוב של תוספות וחברות 'עיון העמוד', עם מבחן חודשי מסכם.

'הדף היומי בהלכה': יוזמה שמטרתה להקנות ידע מעשי בהלכות היום-יום מתוך ה'משנה ברורה'. המחזור נמשך כשבע שנים, במהלכן מסיימים את כל ששת חלקי המשנה ברורה, בלימוד של עמוד אחד ליום, חמישה ימים בשבוע, כאשר ימי שישי ושבת מוקדשים לחזרה.

'קנין תורה': תוכנית עילית המיועדת לשינון וחזרה על הדף היומי, במטרה להפוך את הלימוד לקניין נצח בזיכרון, עם מבחנים חודשיים על 30 דפי גמרא ומבחנים ארבע-חודשיים מסכמים.

'קנין חכמה': תוכנית ייחודית ללימוד ספרי מוסר ומחשבה של גדולי הדורות, כגון 'מסילת ישרים', 'חובות הלבבות' ו'תומר דבורה', במטרה לבנות את עולמו הפנימי של האדם ולעבוד על מידותיו, בקצב לימוד יומי שאינו דורש זמן רב.

התרגשות עצומה אופפת את הקהילה היהודית הפורחת בפנמה שבדרום אמריקה, אשר נערכת ללבוש חג לקראת המעמד האדיר "אהבת תורה", שיתקיים אי"ה ברוב פאר והדר ביום רביעי ח' באדר. המעמד, שמוגדר על ידי יהודי המקום כ"רגעים שנחרטים בנשמה", צפוי להיות מפגן קידוש השם שטרם נראה כמותו בפנמה, בסימן התחברות למהות הפנימית והנצחית של הקהילה היהודית המתעוררת והפורחת, עם כל עם ישראל - על ידי התורה הקדושה.

גולת הכותרת של המעמד תהיה הופעתם של גדולי תורה וראשי ישיבות, ובמרכז המעמד צפויים להישמע דברי חיזוק וברכה מגדולי התורה שליט"א בארץ ישראל לתושבי פנמה, דברי חיזוק מרבני פנמה ונאומו של נשיא 'דרשו', הרה"ג דוד הופשטטר שליט"א, נשיא דרשו ששינה את פני עולם התורה בדור האחרון, ושהשפיע רבות על עיצוב התורני של קהילת יהודי פנמה. לצדו, יפאר את המעמד הג"ר אליהו מנסור שליט"א, רב בית הכנסת 'אדמונד ג"י ספרא' בברוקלין, שישא דברים חוצבי להבות במעלת עמלי התורה.

בסניף 'דרשו' בפנמה אומרים שכל יהודי המדינה צפויים להשתתף, אנשים נשים וטף, לגדוש את המקום ולהכריז קבל עם ועדה על דבקותם בתורה. את החלק האמנותי יוביל בעל המנגן נפתלי קמפה, מלווה בתזמורת מורחבת, שירוממו את הלבבות בשירה וזמרה לכבוד התורה ולומדיה. כמו כן, תתקיים במקום מכירה מיוחדת של ספרי 'דרשו' במחירים מסובסדים.

מרן ביקש להכניס אותו פנימה, הוא נכנס ומרן בידי המצומקות, שכל וריד ועצם נראו דרך העור, לקח את ידו הימנית של הבחור והניח בין שתי ידיו ותוך כדי שהוא מלטף את ידו הוא אומר לו עם דמעות בעיניים: "איך בין דיר מקנא" - אני מקנא בך

הגאון רבי יחיאל צוקר שליט"א, מרבני ישיבת 'תורה בתפארתה' ומחבר ספרי 'להאיר', על הכוחות והיכולת שיש לכל יהודי באשר הוא לקבל על עצמו עול תורה ומצוות

"כִּבְד אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמְךָ" (שמות כ', י"ב)

עם ישראל מקבל תורה, מאיפה הוא הגיע? לפני ארבעים ותשע יום הם היו שם במצרים, שקועים במ"ט שערי טומאה, והנה הם עומדים כאן לפני הר סיני עומדים לקבל את אותה תורה שמלאכי השרת זועקים בכל כוחם "תנה הודך על השמים", ואם הם עומדים לקבל אותה הווה אומר שהם ראויים לכך, כך קבע מי שאמר והיה העולם, היתכן?

האמת שזה מתחיל קודם לכן: משה רבינו זוכה לגילוי אלוהי בסנה, משם הוא נשלח להוציא את בני ישראל מארץ מצרים. הוא שואל את הקב"ה: "מִי אֲנֹכִי כִּי אֵלֶיךָ אֶל פְּרַעֲוֹה וְכִי אוֹצִיא אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרָיִם?" והקב"ה משיב לו: "כִּי אֶהְיֶה עִמָּךְ וְזָה לָךְ הָאוֹת כִּי אֲנֹכִי שְׁלַחְתִּיךָ בְּהוֹצִיאֲךָ אֶת הָעָם מִמִּצְרָיִם תַּעֲבֹדוּן אֶת הָאֱלֹהִים עַל הָהָר הַזֶּה".

רש"י מבאר שהיו כאן שתי שאלות והקב"ה עונה לו על שתיהן: "השיבו על ראשון ראשון ועל אחרון אחרון, שאמרת מי אנכי כי אלך אל פרעה, לא שלך היא, כי אם משלי, כי אהיה עמך, וזה המראה אשר ראית בסנה, לך האות כי אנכי שלחתיך, ותצליח בשליחותי וכדאי אני להציל, כאשר ראית הסנה עושה שליחותי ואיננו אכל, כך תלך בשליחותי ואינך ניזוק.

וששאלת מה זכות יש לישראל שיצאו ממצרים, דבר גדול יש לי על הוצאה זו, שהרי עתידים לקבל התורה על ההר הזה לסוף שלשה חדשים".

הידיעה והבחירה

אני רוצה לעלות שאלה כואבת: הלא חז"ל כבר אמרו (נדה טז ע"ב) "שהמלאך ששמו לילה בא לפני הקב"ה ואומר לפניו הילד הזה שעתיד להיוולד מה הוא יהיה, גיבור או חלש? חכם או טיפש? עשיר או עני?"

מוסיפה הגמרא שהמלאך לא שואל אם הילד הזה יהיה רשע או צדיק. למה? אמר רבי חנינא הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים! כל מה שנוגע למעלות של קדושה או חלילה להיפך אין זה מגזירת הבורא אלא שזה בחירתו של האדם.

עם ישראל שבמשך למעלה ממאה שנה נמצא בתוך ידי המצרים ואין לו שום שליטה עצמית, הם למדו ממעשיהם ושקעו במ"ט שערי טומאה הם הגיעו כמעט עד שערי המוות הרוחני, כידוע מדברי האריז"ל שזדרזו הקב"ה להוציאם כי עוד רגע קט היו שקועים בשער הנו"ן ולא היה שייך לגאול אותם יותר.

הקב"ה נגלה למשה בזמן הזה בו עם ישראל שקוע עמוק בבוץ המצרי, איך יתכן שהקב"ה אומר לו נבואה עתידית שעם ישראל יקבל את התורה, הלא העולם כולו על אף שנגלה אליהם מלך מלכי המלכים והציע להם תורה הם סרבו לקבל, למה שעם ישראל כן יקבל? כדי לקבל את התורה במצב כזה שבו הם נמצאים, הם אמורים לעשות קודם מהפך רוחני מקצה לקצה, זה הרי תלוי בבחירתו האישית של האדם, ומי אמר להקב"ה שאכן יבחרו בטוב?

מפגש לא צפוי

התשובה יסודית וקריטית לחיות אותה, אבל עם סיפור מהשטח היא תובן הרבה יותר טוב:

מספר הרב דוד ברוורמן בין הרצאותיו הוא מגיע לבתי הסוהר שם מוסר ליהודים המבקשים להתקרב דברי חיזוק ויהדות, באחד מביקוריו בבית הסוהר הוזקק לעבור למחלקה אחרת אבל הדרך היא בתוך אזור שאליו לא נכנסים בלי שמירה צמודה... שם יושבים כאלו המרצים מאסרי עולם בגין עבירות חמורות... הוא הולך כסוהר

ומצוות? רבי מנדל ניסה להרגיע אותי, וביקש שאנסה להתגבר על המחשבות, ואסע אליו שוב, היום אבא לא העז לקום לחבק אותי אבל הושיט לו את ידו, זה מה שראית כשעברת ליד תאן. הבחור המשיך ודיבר, אבל אז פרץ בבכי נורא, תגיד לי מה רוצים ממני, בשביל מה הייתי צריך להיכנס לכל זה, לא הכרתי את אבא שלי, אני מגיל קטן מאוד חי חיים חסידיים נפלאים, בית חם אחים טובים שקבלו אותי כאח, חיידר מצוין וישיבה קטנה מעולה, אני חי בעולם ענוג מבלי להכיר במציאות הכל כך עגומה שלי, למה הייתי צריך להיכנס לתוך כל התסבוכת הזאת? בשביל מה זה טוב? אומר הרב ברוורמן, נכנסנו לבני ברק, ובמקום לנסוע לכיוון ביתי או ישיבתו, סיבבתי את הרכב לכיון רחוב חזון איש, עצרתי במספר 5, נכנסתי בשעה לא שעה לבית קודש הקדשים, למרן הגראי"ל שטיינמן זצוק"ל, הבחור המתין בחוץ ואני נכנס פנימה, מספר למרן את כל הסיפור, ומביע בפניו את כאבו ובכיו של הבחור המסכן שנכנס לכזאת מערבולת.

אני מקנא בך

מרן ביקש להכניס אותו פנימה, הוא נכנס ומרן בידיו המצומקות, שכל וריד ועצם נראו דרך העור, לקח את ידו הימנית של הבחור והניח בין שתי ידיו ותוך כדי שהוא מלטף את ידו הוא אומר לו עם דמעות בעיניים: "איך בין דיר מקנא" אני מקנא בך, והוא חוזר כך פעם אחר פעם, והבחור מתפרץ בדרך ארץ: "מה בדיוק יש לראש הישיבה לקנא בי?"

וראש הישיבה: "יש לך אבא ואמא שאתה יכול לקיים בהם מצוות כיבוד אב ואם, לי כבר אין אבא ואמא, אין לי את האפשרות לקיים מצוה גדולה זו, אני מקנא בך, אני מקנא בך...!!!".

הבחור חושב בלבו, יש לי אבא ואמא, אני מוכן להעניק אותם לראש הישיבה בחינם, מוכן אפילו לשלם לו שיקח אותם... אבל לא אומר לו את זה, רק שואל בבכי, זה אבא זה? איך אני יכול לכבד דבר כזה, מה רוצים מנער צעיר כמוני?

ומרן ממשיך ללטף אותו ברוך, ואומר לו, אתה מסתכל על הפנים החיצוניות של אביך וזה כל כך קשה לך, כיבוד זה לא משהו חיצוני, כיבוד זה משהו הרבה יותר פנימי, ה'בעל המאור' אומר שכבוד זה הנפש "עורה כבודי - עורה נפשי" הנפש של אבא היא נפש יהודית שעמדה בהר סיני, והיא כלואה שם בעומק החושך, צר לה, כואב לה, היא מתייסרת נורא, היא מבקשת להיות במקום הנכון שלה, במקום בו אתה נמצא.

האם יודע אתה כמה היא כואבת כמה היא בוכה, כמה היא מסכנה ואומללה, תנסה בחודש הקורב לא לחשוב על האבא החיצוני רק לחשוב על הנפש המסכנה והמיוסרת שלו, כמה היא רוצה למצוא מנוחה במקום הנכון, ותבין שזה באמת הרצון הפנימי של אבא שלך, הרצון הזה כלוא ואין לו איך לצאת...".

מרן ראש הישיבה ברח את הבחור, והם יצאו ביתו הקדוש, בחוץ הרב ברוורמן והבחור מחליפים טלפונים והרב ברוורמן מבקש שכל התפתחות שיעדכן אותו.

צועד לצדו לשמירה, בעודם מתקרבים לאחר החדרים, אומר לו הסוהר אתה רואה את החדר ההוא שם ממש לא כדאי להיכנס, יושב שם אדם שמרצה מספר מאסרי עולם, כנראה שהתרומה שלו לאנושות היתה שלילית במיוחד...

בעודם עוברים על יד החדר הוא רואה מראה שהעמיד אותו בסימן שאלה גדול, יושב שם אדם אזוק ברגליו ובידיו, ומולו עומד בחור צעיר כובע סמט לראשו שתי פאות מסולסלות לצדי פניו הטהורות, והלה עם ידיו האזוקות לוחץ לו יד וזה נראה שהבחור די מנסה לשחרר את ידו ממנו... הסקרנות היתה גדולה.

ביציאתו עם רכבו מחניית בית הכלא עבר בתחנת האוטובוס וראה את אותו בחור ממתין, הוא עצר ושאל לאן פניו מועדות והוא השיב לבני ברק, נו בדיוק מתאים, כמה חפץ היה לעשות את המצווה ולסייע בידי הבחור... הבחור, חייני וחכם מיד פנה לעניין ואמר: בטח אתה רוצה לשאול אותי כמה שאלות?! האמת שלא היה לו נעים לשאול את השאלה שביקשה להישאל מעצמה, אבל הבחור המשיך: "מה אני עושה כאן? מה פתאום נפגשתי עם האדם המסוכן הזה? איך העזתי בכלל?... ובכן, "האדם הזה זה אבא שלי!!!".

סוגיא בקידושין

עוד לפני שהספיק הרב ברוורמן להסדיר בחזרה את הנשימה שנעתקה ממנו לשמע התשובה המפתיעה כל כך, המשיך הבחור לספר שבינקותו הוא נלקח מהוריו, שנשלחו שניהם לתקופות מאסר ממושכות. העובד הסוציאלי שטיפל בו היה דתי, ובניסיון פרוע להציל את נפשו מרדת שחת, החליט לשלוח אותו למשפחה חסידית בבני ברק - משפחה ברוכה ילדים - שאימצה אותו כבנה. "קיבלתי חינוך חסידי לכל דבר", סיפר הבחור החינני, "ידעתי שהורי שייכים לעולם אחר, שכדאי להתרחק מהם כמה שיותר, וכך עשיתי. לא חיפשתי את קרבתם, בלשון המעטה.

"באחרונה עליתי לישיבה גדולה, התחלנו את השנה בלימוד במסכת קידושין, והגענו בסדר של אחה"צ, לסוגיות של כיבוד אב ואם. נכנסתי לעובי ועומק הסוגיא, ושאלה גדולה החלה מנקרת בראשי, מה באמת דיני האם אני מחויב בכיבוד אב ואם או לא?

נכנסתי לגאון הגדול רבי מנדל שפרן שליט"א מגדולי הדיינים בבני ברק, ושאלתי את פיו, רבי מנדל עם כל עדינותו ענה לי, שהוא מיוזמתו לא היה בא להורות לי, אבל אם הוא מתעניין ושואל את פיו כיצד עלי לנהוג התשובה היא שאני אכן מחויב בכיבוד אב ואם. "ומה עלי לעשות?", שאלתי, "איך אני יכול לכבד את הורי?", והשיב לי שאני צריך ללכת לבקרים, גם במקום הנמוך והנורא בו הם נמצאים.

למה זה חסר

"לפני חודש הייתי פה פעם ראשונה", הוא מספר, "משנכנסתי לאבי ואני כולי נרתע מפניו, אבל הוא התרגש וקם לחבק אותי. נרתעת לאחוריי, והוא שחרר אותי, חזרתי לישיבה שבור ורצץ, נכנסתי שוב לרבי מנדל כשכולי נשבר, מה לי ולאיש הזה שאינו שומר תורה

להם את התורה והם סרבו לקבלה, ואנחנו בחרנו שכן לקבלה! - אם כן, אנחנו בחרנו בו, לא הוא בנו?!
אומר רבי ראובן: אמנם, אנו הסכמנו לקבל את התורה, אבל הפסוק מעיד כבר: "פִּי יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ יְהוָה יִשְׂרָאֵל לְסִגְלָתוֹ:" (תהלים קל"ה ד') - כבר בזמן אברהם אבינו בחר הקב"ה בו ובזרעו אחריו כ"ישראל לסגולתו", הקב"ה "בראנו לכבודו" - כבר בביראתנו ברא בנו טבעים נוחים שיערב לנו לקבל את התורה!

אפילו ליהודי אחד

וכך אומרים חז"ל במדרש תהילים (קי"ט) 'בכם בחר ה' אלוקיני' אין כתיב כאן, אלא - 'בך בחר ה' אלוקיך'. **אפילו אחד מכם חביב לפני הקב"ה מכל העכו"ם...** לכך נאמר: 'בך בחר ה' אלוקיך' - הוא בחר בכם ואתם בחרתם בו".

ובסיעתא דשמיא נבאר: הקב"ה מכריז ואומר לכלל לישראל: "לא מְרַבְּכֶם מְקַל הָעֲפִים חֶשֶׁק ה' בְּכֶם וַיִּבְחַר בְּכֶם... פִּי מְאֵהֶבֶת ה' אֶתְכֶם..." (דברים ז') - כלומר, יש כאן אהבה מיוחדת שהשם יתברך אוהב את בני האבות, הוא שומר את השבועה לאבות - אהוביו, ולכן בחר בנו. האם התנה זאת בכמות מסוימת שנהיה? לא ולא! וגם בהתנהגותנו לא התנה זאת, והעובדה שהוציא אותנו ממצרים בידי חזקה מוכיחה זאת, שהרי היינו שקועים במ"ט שערי טומאה.

אם כן, מדגיש המדרש, שהפסוק הזה שהקב"ה מכריז שבחר בנו - הוא בלשון יחיד: "כי בך בחר ה'" - וזה אומר, שגם אם היה מכלל כלל ישראל רק אחד שהיה אומר "נעשה ונשמע" - היה הקב"ה עוזב את כל בני העולם ונותן לו בלבד את התורה, ובשבילו כדאי היה לבורא יתברך לברוא את כל העולם!

אם עם ישראל ששקוע כולו היה במ"ט שערי טומאה ותוך מ"ט ימים יכלו להגיע לדרגה של "ויחזו את האלוקים" ולשמוע דבר ה' בדרגת הנבואה הגבוהה ביותר, כל יהודי ויהודי יכול להגיע לדרגות גדולות ונצורות ולא משנה באיזה מקום הוא נמצא.

לאחר חודש ימים מתקשר הבחור, "כן, עשיתי עבודה קשה מאוד עם עצמי, מה שאמר לי מרן, חשבת רק על הנשמחה האומללה שלו, על הרצון שלה לברוח ולשבת א"י שם ליד ארון הקודש ולהתפרק על התורה הקדושה, והיא בתוך מקום כל כך מטונף ומלוכלך...
וכך הגעתי היום לבית הסוהר, אבא ישב שם מאוד מסכן, הוא לא העז לחבק אותי וגם לא להושיט לי יד אחרי שפעם קודמת משכתי את ידי ממנו... אבל אני לא ראיתי אותו, אני ראיתי הר של רחמים, הר של מסכנות ואומללות, משהו שזועק מסוף העולם ועד סופו "הוציאני ממסגר נפשי להודות את שמך" ניגשתי אליו ממש בקפיצה וחיבקתי אותו. הוא התרומם, עד כמה שיכול היה עם ידיו האזוקות הוא ליפף את גופי וחיבק אותי, זה לא לקח קצת זמן, והרגשתי שכל בגדי נרטבים מדמעות...

כשהשתחררנו זה מזה, הוא אמר לי בעיניים דומעות: תראה איזה עדין אתה, איזה אדם טוב אתה, איך התורה עשתה אותך בן אדם, איך הרבנים רוממו אותך. תגיד לרבנים שיבואו לעזור גם לי! הוא יודע שאף אחד לא יכול לעזור לו לצאת מהמקום עוד הרבה שנים, אבל הוא מבקש יציאה מהכליאה הפנימית בה כלואה נשמתו... רבי דוד, הפטיר הבחור, הבנתי ששינוי הגישה יעשה משהו, אבל לא חשבת שיקצב כל כך מהיר.

מכאן נכנס הרב ברוורמן לתמונה, הוא החל לבקר את האסיר בתמידות, ללמוד אתו, וללמד אותו אורחות חיים, הוא עובר שינוי מפליג והתקדמות מפליאה בקרבתו לאלוקים.

הסיפור של כולנו

רבתי, סיפורו של האיש, ודבריו של מרן הרב שטיינמן ז"ע זהו סיפורו הכללי של עם ישראל. אנחנו מברכים בכל יום "אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו, הגה"צ רבי ראובן מלמד זצוק"ל ("תפילת חנה") מקשה את מה שכולנו מתקשים מהי אמירתנו: "אשר בחר בנו מכל העמים": הלא הקב"ה הלך לכל העמים, הציע

תמיד רצית לזכור ולדעת את מה שלמדת?

מצטרפים למבחני 'דרשו'. לחזור, לשנן, להבחן, לדעת!
1,200 מוקדי מבחן חודשי ברחבי הארץ והעולם.
לפרטים והרשמה גש לעמדות 'נדרים פלוס'

הוא החליט שהברירה אם להשתדך עם נערה עשירה או ענייה תלויה בו בלבד, וכפי שהוא יחפוץ כך יהיה בפועל. ואם כך מדוע לו לבחור במשפחה עניה?... הבעיה היתה שהעשירים לא התפעלו יותר מדי מהתיאוריה, ולא שיתפו איתה פעולה...

לדמותו של המחנך המופלא הגה"צ רבי גדליה אייזמן זצ"ל, משגיח דישיבת 'קול תורה', שזכה להעמיד תלמידים הרבה וירד לשורש מצוקותיו של כל אחד מהם • "חכם עדיף מנביא"

בנוסף לעצות ולתשובות המופלאות והמחוכמות של רבי גדליה ראו אצלו תלמידיו אף מעשים שאינם מובנים בדרך הטבע, והם כבר נושקים לתחומי רוח הקודש.

תלמידים רבים מעידים, שכאשר היו ניגשים אליו בשאלה בענין אחד, ובה בעת היו זקוקים גם לעצה או להדרכה בענין נוסף, הוא היה מתייחס בתוך דבריו גם לענין האחר, אף שלא הזכירו לפניו את הנידון ההוא. תגובתו היתה כמי ששטחו בפניו במפורש את הנושא הנסתר והחבו. לעתים מיד כשהחל התלמיד להרצות את שאלתו העמיד פנים כאילו הוא אינו שומע כלל את השאלה, אלא היה משסע את דבריו ופותח מיד בעצות האחרות להן הוא נזקק.

לעתים אף למעלה מכך; ראו אצלו לא פעם, שעוד בטרם הספיקו השואלים לפצות את פיהם, כבר ראה את סגור לבם וגילה את מצפונם והחל לענות להם על הענין שלשמו באו.

מה שישב על הלב

הגאון רבי אברהם ארלנגר זצ"ל, בעל ה'ברכת אברהם', תלמידו ורעו של רבי גדליה עשרות בשנים בעבודת הקודש בישיבת 'קול תורה', הזכיר נקודה פלאית זו במהלך הספדו בהלווייתו. כך אמר: "לא תלמיד אחד ולא שנים סיפרו, שלפעמים הם התביישו לדבר עמו על ענין ש'ישב להם על הלב' והציק להם, או שלא ידעו כיצד לבטא קושי או כאב מסויים שהתמודדו עמו, וכאשר הם ניגשו לדבר איתו - עוד בטרם הספיקו לומר דבר מה, הוא כבר היה מתחיל לדבר ולפרט בדיוק את מה שכואב להם. היתה זו אומנות מיוחדת, או על כל פנים סייעתא דשמיא אשר ניתנה לו שיוכל לקרוא דברים שבלב. להיכנס לתוך לבם של התלמידים להדריך אותם, לחנך אותם, לבנות אותם."

חתן, אתה כאן

גם המשגיח רבי יצחק ירוחם בורודיאנסקי שח כדברים האלה: "במשך השנים שזכיתי לשהות לצידו של המשגיח רבי גדליה זצ"ל נוכחתי לראות כמה פעמים כיצד הוא גילה מחשבות בני אדם וצפונות ליבם; שמא מתוך פקחות וחכמה, או שמא מתוך רוח הקודש. אציין מקרה אחד הצרוב בזכרוני שאירע בעת שמחת העליה לתורה של בני החתן שהתקיימה בישיבה. באותם ימים אחד

מבני ביתי חלה והיה מאושפז בבית-החולים.

מלכתחילה סברו הרופאים לשחררו לשבת כדי שיוכל להשתתף בשמחה, אולם בערב שבת לפתע החל חום גופו לטפס והוחלט שלא לשחררו, ואחד האחים הגיע לשהות לצידו בבית החולים במהלך השבת.

"בשבת בבוקר ישב החתן לצידו של רבי גדליה במעמד ה'קידושא רבא' שנערך לאחר התפילה בחדר-האוכל של הישיבה. לפתע הוא נזכר באחיו השוכב בבית החולים כאוב ומיוסר, וליבו התמלא רגש של רחמים על שהוא נאלץ להעדר מהשמחה עקב חוליו. והנה מיד עם החילו לחשוב את המחשבות הללו, פנה אליו לפתע רבי גדליה ואמר לו: 'חתן! כעת אתה בשמחה שלך, ואתה צריך להיות כאן'. איני יודע אם היתה זו פקחות הנדמית או הגובלת ברוח הקודש, או שהוא הגיע לדרגה כה גבוהה של 'נושא בעול עם חברו'. עד שהוא עצמו היה מוטרד ממצבו של אחיו החולה של החתן, ולכן ראה צורך לומר זאת. אך, כאמור, זו לא היתה הפעם היחידה בה ראינו כיצד הוא מצליח לקרוא מה שבלבם של אחרים."

חיזוק מחוכם

סיפורים שכאלו נשמעו עוד מפי כמה וכמה תלמידים. "פעם אחד ניגשתי למשגיח ביום רביעי בשבוע כדי לבקש ממנו רשות

ולטפל בבעייתו... כשסיים את דבריו, אמר לו: "זה מה שדיברנו עכשיו, ואם רצית משהו אחר, תבוא פעם אחרת..."

הבחור בעל ה'דמיונות'

בימי זקנותו המופלגת, בעשור האחרון לחייו, אירע סיפור ממש מדהים בחינת 'סוד ד' ליראיו':

היה בחור שלא מבני הישיבה, שעם החילו לעסוק בשידוכים עלה בדעתו רעיון 'נפלא'; הוא החליט שהברירה אם להשתדך עם נערה עשירה או ענייה תלויה בו בלבד, וכפי שהוא יחפוץ כך יהיה בפועל. ואם כך מדוע לו לבחור במשפחה עניה ובחיי עוני בה בשעה שיכול הוא לעשות שידוך של עושר וכבוד?... הבעיה היתה שהעשירים לא התפעלו יותר מדי מהתיאוריה ולא שיתפו איתה פעולה... וכך נותר הבחור 'תקוע' במשך שנים בלא למצוא את זיווגו.

לבחור היה קרוב משפחה אברך תלמיד-חכם מחברי הצוות ב'קול תורה', שהיה מקורב לרבי גדליה. באותה תקופה רבי גדליה החל כבר לחלק מברכותיו, וכשהבחור שמע על כך הוא פנה לקרובו האברך ש'שיג' עבורו ברכה מהמשגיח. הוא התכוון כמובן לברכה בלבד, ולא לעצה ושאלה אם רשאי הוא להמשיך בדרכו המתחכמת. הקרוב ניסה לשכנע את הבחור שיאות להתייעץ עם רבי גדליה על כל הנהגתו המוזרה, אבל הלה התעקש ולא הסכים לכך בשום אופן. משכך, נכנסו שניהם ובקשו ברכה סתמית לזיווג מבלי להוסיף שום פרטים. לאחר שהוא נתן להם את ברכתו, והם נפנו כבר לצאת, הסתובב אליהם לפתע רבי גדליה והוסיף שיש בעיה בשידוכים אצל בחורים שהם בעלי דמיונות...

לאחר שיצאו השניים החל ביניהם ויכוח למה התכוון, והבחור סירב כמובן לקבל שהוא התכוון לרמוז לו על דמיונותיו שלו... בסופו של דבר הם החליטו לבקש מרבי יוסף, בנו של רבי גדליה, שיסאל את אביו לכוונתו. גם עתה התעקש הבחור על שאלה סתמית בלי פרטים; לומר רק שביקשו מהמשגיח ברכה לזיווג והוא הוסיף משהו על דמיונות, ומה פשר הדבר? רבי יוסף נענה ושאל את אביו, והשיב בשמו שהוא אינו זוכר כלל את המעשה. זכרונו כבר היה חלש. אבל לשאלתו ענה: 'אם אתה שואל לפשר תשובתי בדבר דמיונות, הרי שיש לבחורים כל מיני דמיונות. יש למשל כאלה הדורשים בשידוכים דוקא כסף...'.

למשמע התשובה נדהם הבחור וממש החוויר. לשבחו ייאמר שהוא הפנים את הדברים וזנח מיד את כל דמיונותיו. ואכן, כבר לאחר תקופה קצרה זכה להתארס ולבנות את ביתו.

תחבולה נפלאה לגמילה מעישון

אחד המנחמים בימי ה'שבעה', סיפר סיפור אישי של חוכמה מופלאה ושיפוט נבון ועמוק של נפש האדם, הרגליו ותכונותיו, שהראה בשיחה עמו, ואשר השפיעו עליו באופן דראסטי למשך כל חייו.

המספר עצמו לא למד בישיבת 'קול תורה' אבל אביו ודודיו למדו בה ונמנו על תלמידיו המקורבים ביותר של רבי גדליה באותן שנים בהן הוא השקיע בתלמידים את כל נפשו ומאודו. מטבע הדברים

לנסוע הביתה לשבת" - סיפר רבי נחום לבין, ראש ישיבת 'צעירים' ברחובות - "ולמרבה הפלא עוד לפני שהוצאתי מלה מפי פתח רבי גדליה ואמר: 'עלה לי כעת רעיון לעשות חיזוק בישיבה בשבת הקרובה, ואבקש את עזרתך ליישם את הרעיון בפועל'. כמובן, שאחרי הקדמה כזו שוב כבר לא העזתי לבקש רשות לנסוע מהישיבה לשבת. איני יודע עד היום איך הוא ידע לשם מה באתי אליו, והדבר נותר חידה בעיני. אולם זאת עובדה. כך קרה".

אין דיבוק חברים

תלמיד אחר, רבי מרדכי שלזינגר מספר אף הוא סיפור שקרה לו עצמו. הוא למד בישיבה בשנות ה' המוקדמות, שבהן רבי גדליה נמצא היה בישיבה רק בחציו השני של סדר אחה"צ. בפרק זמן מסויים החליט, יחד עם החברותא, ללמוד בסדר ראשון בבית הכנסת 'הגר"א' שבבית וגן, שם, לדבריו, הם למדו היטב ובעיון, וראו ברכה בלימודם.

רבי גדליה לא שהה כלל בסדר הזה בישיבה ולא היתה שום אפשרות שהוא ירגיש בהיעדרותם בשעות אלו, וגם לא היה מי שסיפר לו על כך.

והנה באחד הימים הוא ניגש לשוחח עם רבי גדליה על נושא מסויים בעבודת ד'. מיד כשסיים להשיב לו על שאלתו הוא נפנה אליו לפתע תוך שהוא עובר לנושא שונה לחלוטין ואומר לו: "אם אתה לא יושב כאן בבית מדרש ולומד, לא תוכל להגיע למה שאתה יכול ומסוגל להגיע, כי כדי להצליח בתורה צריך לשבת בבית מדרש של הישיבה וללמוד. לשבת בבית כנסת בשכונה זה נעים וטוב, זה אולי מעניק הרגשה טובה, אבל אין שם דיבוק חברים. רק כאשר מדברים בלימוד עם האחרים אפשר להצליח בתורה"..." ובכך סיים את שיחתו למרבה הפליאה וההשתוממות של התלמיד.

לא רק כאב ראש

שוב מעשה בתלמיד בישיבה שהתקשה להירדם בלילות. הוא סבל מנדודי שינה ואף כשנרדם לבסוף הוא היה מתעורר ומקיץ משנתו מכל רחש קל ביותר. כמובן שהדבר הפריע לו מאד לתפקודו במשך היום, הוא ניסה בדרכים שונות למצוא מזור לבעייתו, אך ללא הועיל. באחד הימים שח לו חבר שלרבי גדליה יש ידיעה בכוחות הנפש המאפשרת לו לטפל בבעיות מסוג זה, והציע לו לפנות אליו. אלא שהתלמיד בוש לטטוח את בעייתו בפניו וסירב לגשת.

לאחר תקופה בה התלמיד התמיד בסירובו על אף שידולי חברו, טכסו שניהם יחד עצה לעקוף את בעיית הבושה. הם החליטו שהתלמיד יתלונן בפני רבי גדליה על כאבי ראש מהם הוא סובל. הם שיערו כי הוא ישאלנו מיד האם הוא ישן טוב בלילות וכשישיב בשלילה, יוכל אז לייעץ לו כיצד לטפל בכך. ואכן, הבחור ניגש לרבי גדליה, ועוד לפני שהוא התיישב כדי לשוחח עמו, נשא אליו רבי גדליה את מבטו ושאלו: "למה אתה נראה כך? האם אתה לא ישן בלילה?"... כשהשיבו שאכן כך המצב, פרש בפניו את כל סוגיית קשיי השינה והדריכו באריכות ובהירות רבה כיצד להתמודד

ולתוצאותיו הקשות.

החתן השיב מיד שהוא איננו שותה ומה המשגיח רוצה ממנו? אלא שרבי גדליה לא שת כלל את לבו לדבריו והמשיך לזעוק ולגנות את השכרות והשתיינות מכמה וכמה טעמים; ההכבדה שהיא מכבידה על תקציב המשפחה, הנזקים הבריאותיים הנגרמים על ידה, הקשיים שהיא מערימה על חיי הבית והמשפחה, והעולה על כולנה ההתמכרות שמתמכרים לה; איבוד צלם האנוש של האדם המשתעבד והופך לה לעבד נרצע.

החתן דנן היה המום לחלוטין ולא הבין כלל את פשר האשמות המופרכות הניתכות עליו. הוא לא קלט כלל מה קורה ומה עובר על המשגיח הנערץ. בה בעת הוא המשיך כל הזמן להכחיש ולהדוף שוב ושוב את התקפותיו הנוראות של המשגיח.

היינו הך

כל אותה עת רבי גדליה לא הרפה ממנו. הוא השיב עצמו כאינו שומע והמשיך עוד ועוד, במשך דקות ארוכות, בהטחת האשמותיו. בשלב זה, החתן המסכן אשר לא הצליח כלל לשית עצות בנפשו, עמד כבר סף התמוטטות גמורה. לפתע, כשכלו כמעט כל הקיצין, ננער רבי גדליה, דפק בחוזקה על השולחן, רמז לחתן על הרגל העישון שלו, וזעק בקול רם ונישא שתי מלים: "הָאָט, מה ההבדל!" - בלשונו, תוך שהוא עורך השוואה בין ההשלכות והתוצאות הקשות של שני ההרגלים הפסולים; העישון והשתיינות.

היתה זו דוגמא מחוכמת ונפלאה של תוכחה עקיפה אשר הסיטה את כובד האשמה לנושא עקיף וניטרלי שהחתן יכול היה להזדהות עמו. במקום האשמה ישירה שבדרך הטבע המואשם מפתח כלפיה התנגדות פנימית.

(רבי גדליה')

החתן דנן היה המום לחלוטין
ולא הבין כלל את פשר האשמות
המופרכות הניתכות עליו. הוא
לא קלט כלל מה קורה ומה
עובר על המשגיח הנערץ.
בה בעת הוא המשיך כל הזמן
להכחיש ולהדוף שוב ושוב את
התקפותיו הנוראות של המשגיח

המשיכה המשפחה לשמור על קשר עמו ואף הבן נהג להיכנס אליו מזמן לזמן. לתקופת השנה הוא התארס ונכנס עם הכלה לברכה ולעצה.

רבי גדליה שוחח עמם בנושאים שונים, ותוך כדי השיחה הזכירה הכלה שחתנה מעשן הרבה והיא איננה שבעת-רצון מכך. באותו מעמד רבי גדליה לא הגיב על כך כלל, והמשיך בשיחה כרגיל. לפני חתונתו נכנס החתן שוב כדי להתברך, והפעם לבדו. להפתעתו החל רבי גדליה לדרוש בגנותה של מדת השתיינות הנוראה, ותקף ושאל בחריפות כיצד אפשר להיות אדיש להרגל מגונה זה

מֵלֶאָה הָאָרֶץ דְּעָה סִנִּיפִי דְרֵשׁוּ בְרַחֲבֵי תַבַּל

ישראל | ארה"ב | אירופה | צרפת | ארגנטינה | אוסטרליה | בלגיה | קנדה
מקסיקו | דרום אפריקה | שוויץ | אוסטרליה | הונגריה | ונצואלה | פנמה
בלארוס | אוקראינה | רומא | ג'יבלטר | הולנד | ברזיל | ברלין

חולפות חמש דקות, עשר דקות, חמש עשרה דקות, עשרים דקות, ואז לפתע ננער הרב שך והרים את עיניו, והנה רואה הוא את היהודי ממתין ליד השלחן...

על מעלת לימוד התורה בשמחה ובשקיעות מוחלטת

הרב בנימין בירנצוויג

"בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁלִישִׁי לְצֵאת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם" (שמות י"ט, א')

מוֹדַע הַמַּתִּין הַקַּב"ה לַתַּת לַעַם יִשְׂרָאֵל אֶת הַתּוֹרָה בַּמִּשְׁךְ שְׁלוֹשָׁה חֳדָשִׁים?! מִדּוּעַ מִיָּד בִּיצִיאַתְּם מִמִּצְרַיִם אַחֲרֵי שְׂרָאוּ לִנְגַד עֵינֵיהֶם אֶת גִּלּוֹי הַשְּׂכִינָה הַגְּדוֹל בְּקִרְיַעַת יָם סוּף רֵאֲתָה שֶׁפַּכָּה עַל הַיָּם מָה שֶׁלֹּא רָאָה יַחֲזַקְאֵל בֶּן בּוּזִי, לֹא נִיתְנָה לָהֶם מִיַּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה?! טַעַם נּוֹרָא הוּד עַל סִיבַת הַעֵיכוּב בְּנִתְיִנַת הַתּוֹרָה, מִצָּאנוּ בַּמִּדְרָשׁ (קַהֲלַת רַבָּה ג, טו): רַאויִים הִיוּ יִשְׂרָאֵל בְּשַׁעַה שֶׁיִּצְאֻ מִמִּצְרַיִם שֶׁתִּנְתֵּן לָהֶם תּוֹרָה מִיָּד, אֲלֵא אָמַר הַקַּב"ה, עַדִּיין לֹא בָא זִיווּן שֶׁל בְּנֵי, מִשְׁעֲבוּד טִיט וּלְבָנִים יִצְאוּ, וְאִין יִכּוּלִים לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה מִיָּד. מִשְׁל לְמָה הַדְּבַר דּוּמָה, לְמַלְךְ שֶׁעַמֵּד בְּנוּ מַחֲלוּין, וְאָמְרוּ לוֹ, יֵלֶךְ בֶּנְךָ לְבֵית הַסֵּפֶר, אָמַר עַדִּיין לֹא בָא זִיווּן שֶׁל בְּנֵי... אֲלֵא יִתְעַדֵּן בְּנֵי שְׁנַיִם וּשְׁלוֹשָׁה יָרְחִים בְּמֵאכֶל וּבְמִשְׁתָּה וּיְבִרְיָא, וְאַחַר יֵלֶךְ לְבֵית הַסֵּפֶר. כֵּךְ אָמַר הַקַּב"ה עַדִּין לֹא בָא זִיווּן שֶׁל בְּנֵי, מִשְׁעֲבוּד טִיט וּלְבָנִים יִצְאוּ, וְאִין נּוֹתֵן לָהֶם אֶת הַתּוֹרָה?! אֲלֵא יִתְעַדְנוּ בְּנֵי שְׁנַיִם וּשְׁלוֹשָׁה חֳדָשִׁים בְּמִן בְּאֵר וּשְׁלִין, וְאַחַר כֵּךְ אִין נּוֹתֵן לָהֶם אֶת הַתּוֹרָה, אִימַתִּי? "בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁלִישִׁי לְצֵאת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּיוֹם הַזֶּה בָּאוּ מִדְּבַר סִינִי".

ספר הקצות החושן בשני ידיו ואמר 'עולם הבא איני יודע אם יש לי, אבל עולם הזה ודאי שיש לי'. כשבאים ללמוד את התורה הקדושה בדיעה שהא תורת ה' ממש, ההרגשים השקיעות כל החושים נמצאים בה, והיא ממש עולם הזה של תענוגות אין סוף!

שמחה וחיות

סיפר הגאון רבי אליעזר לופיאן זצ"ל ששמע מאביו מרן ר' אליהו לופיאן זצוק"ל: בעיר בריסק היה ילד שמלמדיו בתלמוד תורה היו מתפעלים ממנו מאד, הוא היה משמיע הערות חריפות וסברות גאוניות, והיו כולם משוכנעים שיצא ממנו גברא רבא. שמעו הגיע גם לאוזנו של מרן הגר"ח מבריסק זצוק"ל, שתהה על קנקנו ולא התלהב ממנו... ואכן כעבור שנים גדל הנער, ונעשה עוזר לעגלון.

ככשאלו את מרן הגר"ח, איך ידע שלא יצא ממנו גדול בתורה, אמר ראיתו לומד בלא שמחה בלא חיות, ועיקר לימוד התורה הוא בשמחה וחיות, ללא זה לא יתכן להתגדל ולהתרומם מהתורה הקדושה.

'אמר אביי' - בשמחה

אור לר"ח אייר תשי"ט תחילת זמן קיץ בישיבות הקדושות, נכנס בחור ישיבה למרן הגאון מטשעבין זצוק"ל, לקבל ברכתו לרגל תחילת הזמן החדש.

הרב מטשעבין הרים עינו הטהורות, הסתכל בעיניו, ואמר שתי מילים בטון של התרגשות ורגש 'נאר בשמחה' 'נאר בשמחה'! רק בשמחה רק בשמחה!

נורא למתבונן! אין אפשרות לקבל את התורה, בלי הכנה, בלי מנוחת הנפש, בבלבול הדעת והנפש! התורה הקדושה היא מתנה מבית גנזיו של הקב"ה! הקב"ה ואורייתא וישראל חד הוא! אחד ממש! כזו מתנה שהיא חלקו של הקב"ה כביכול, בשביל לקבלה, בשביל ללומדה, בשביל להבין רוב עומקה סודה ופנימיותה, צריכים בהכנה לדעת לקראת מה באים.

העולם הזה

יהודי אחד נכנס פעם למרן הרב שך זצוק"ל להתיעץ עמו בענין מסויים, הכניסו אותו לחדר לימוד של הרב שך, שהיה באמצע לימודו, והוא התיישב ליד השלחן ממול הרב שך ממש סמוך אליו. הוא יושב ויושב וממתין שמרן הרב שך ירים עינו מספר קצות החושן בלימוד היה שקוע, אבל חולפות להן הדקות, חמש דקות, עשר דקות, חמש עשרה דקות, עשרים דקות, ואז לפתע ננער הרב שך והרים את עיניו, והנה רואה הוא את היהודי ממתין ליד השלחן. כמובן, הרב שך מיד התנצל שלא שם ליבו אליו, והסביר שהיה שקוע מאד להבין איזה שטיקל בקצות, ולכן לא שם ליבו והתנצל על כך, ואז אמר אותו יהודי לרב שך 'אני מקנא בעולם הבא של הראש ישיבה' כזו שקיעות בלימוד התורה....! הרים הרב שך את

Dirshu
דרשו ד' ועיון
קרן סולמות לחינוך
ועידוד לימוד התורה

בחד
את
הת

כל הפרטים לקראת תחילת

7

מל
מסלולי המבחנים נו
הכללים והמלגות
ישיבות גדולות וקר
נשלחים בדיוור יש
המלגה החודשית

8

שיע
ניתן להאזין לשיע

06

הגרלה מיוחדת

תלמידי ישיבות קטנות, שישתתפו
במבחן הראשון בערבי פסחים,
נכנסים להגרלה מיוחדת על:

15 סטים 'משנה ברורה'
מהדורת 'דרשו'

20 סטים של 'חפץ חיים' ושמירת
הלשון' מהדורת 'דרשו'

50 ספרי 'המפתח' ל'משנה ברורה'

01

תכנית הלימוד

לימוד גמ' בהספק קבוע של עמוד ליום
ברמות שונות של העמקה ועיון, לצד
תוכנית מבחנים בארבעה מסלולים.

התכנית נועדה לאלו המבקשים לקבוע
סדר לימוד כדי לרכוש קנין נצח של
ידיעה בש"ס, בבקיאות בשילוב של עיון
קל, וכן לאלו שכבר למדו את הש"ס
ומעוניינים בחזרה עיונית במתינות, עם
שינון וחזרה ואפשרות להיבחן על החומר
מדי חודש, על מנת להעשיר את היקף
וקנין הידיעה במכמני הש"ס.

02

פרק ערבי פסחים

ביום ראשון י"ד שבט כלל ישראל
מתחילים בלימוד פרק 'ערבי פסחים'
במסגרת העמוד היומי.

03

מהדורת הגמרא

'דרשו' מעניק לכל לומד מסכת פסחים
עם ביאור 'עיון העמוד' ופירוש 'שפה
ברורה' מהדורת 'עוז והדר'.
הקונטרס מופץ בהיכלי התורה ובמוקדי
חלוקה בכל הארץ, פרטים בעמדות
'נדרים פלוס'.

04

לוח לימוד יומי

ניתן לקבל לוח יומי למעקב אישי בדיוור
ישיב, באמצעות פניה למוקד 'דרשו'
02-560-9000.

05

רישום

הרישום מתבצע באמצעות טופס 'דרשו'
בכל עמדות 'נדרים פלוס' או במוקד
'דרשו' 02-560-9000.

חשוב מאוד לדייק במילוי הפרטים ע"מ
שנוכל להעביר אליכם את המלגות ללא
עיכובים.

וקבוצות לימוד, הרישום במוקד 'דרשו'
במס' 02-560-9000.

11

המבחן הראשון

על החומר הנלמד, פסחים ק: - קטז. יערך
בעז"ה ביום חמישי כג אדר וביום שישי
כ"ד אדר, פרשת ויקהל - פקודי (המבחן
כולל את פירוש רשב"ם, ללא פירוש
רש"י).

12

מוקדי מבחן

כ-600 מוקדי מבחן עומדים לרשותכם בכל
רחבי הארץ, פרטים בעמדות 'נדרים פלוס'.

13

פתיחת מוקדי מבחן

תינתן אפשרות לפתיחת מוקדי מבחן
בהתאם לקריטריונים, הרישום באמצעות
מוקד 'דרשו' במס' 02-560-9000.

14

קוד 'דרשו'

כל נבחן מקבל קוד 'דרשו', איתו הוא
מזדהה במבחנים ובמערכות השונות,
נבחנים ותיקים יכולים לשמוע את הקוד
שלהם באמצעות חיג למוקד 'דרשו'
02-560-9000 והקשה על * (כוכבית).

15

ציונים

ניתן להאזין לציונים שלכם, באמצעות
חיג לקו התוכן 077-2222-666 שלוחה 4
וכן בעמדות 'נדרים פלוס'.

16

חומרי הלימוד

ניתן לקבל את חומרי הלימוד, לוחות,
פרוספקטים ועוד באמצעות פניה
לאימייל dr025609000@gmail.com

להצטרפות מוקד 'דרשו' 02-560-9000
או בכל עמדות 'נדרים פלוס'

מתנה לוח לימוד אישי
מלגות 'דרשו' לנבחנים

גמרא עם ביאור 'עיון העמוד' ו'שפה ברורה'
עורים ממיטב המגידים להאזנה בכל עת

לימוד פרק 'ערבי פסחים':

הרבנים שליט"א במגוון שפות וסגנונות
בקו התוכן של 'דרשו' 077-2222-666.

09

מלגת פתיחה

מלגת פתיחה בסך 1,500 ₪ תינתן למגידי
שיעורים חדשים בהתאם לכללים, רישום
ופרטים בעמדות 'נדרים פלוס'.

10

חבורות וקבוצות לימוד

הטבות מיוחדות לפתיחת חבורות

0

גות

שאים מלגות, טבלת
לאברכים, בחורי
בעי עיתים לתורה,
שיר לכל המעוניין.
המרבית 270 ₪.

0

ורים

ורים הנמסרים ע"י

פגש בו בחור ואמר לו: הלא הינך מתלמידי המוסר בקעלם, והם היו מדקדקים במעשיהם שיהיו הכל על פי הלכה, וכפי שמסופר הרי רבי ישראל היה נזהר מאוד ב'ונשמרתם', כיצד הנך עולה עתה לאולם הישיבה עם דלקת חריפה כזו?!...

על קבלת עול תורה, וההשפעה המיידית שלה על נפשו של המקבל

הרב מאיר בנימיני

"וְיִתְצַבּוּ בְּתַחֲתֵית הָהָר" (שמות י"ט, י"ז)

באחד משיעוריו של הרב בן ציון סנה שליט"א, הוא הזכיר את דברי הגמרא במסכת שבת (פח.) על הפסוק בפרשתנו: "ויצא משה את העם לקראת האלוקים, וייתצבו בתחתית ההר", מלמד שכפה עליהם הקדוש ברוך הוא את ההר כגיגית ואמר להם: אם מקבלים אתם את התורה, מוטב. ואם לאו, שם תהא קבורתכם. ידוע. מזה הפשט "שם תהיה קבורתכם"? הן היה ראוי לומר: "פה תהא קבורתכם", כאן ועכשיו אבל, אומר לכם מה השמעת: יש קבורה, הקרויה "שם" ולמה הכוונה?

ילד מקרטע בתלמוד תורה. מרגיע עצמו: לא נורא, בישיבה הקטנה אתאמץ ואכבוש את מקומי. שם אפרח. בישיבה הקטנה הוא מסתכסך עם המשגיח ומתעמת עם המגיד שיעור, אבל המבט קדימה: עוד מעט יעלה לישיבה הגדולה. שם יפתח דף חדש.

"שם" חדש

כצפוי, בישיבה הגדולה מדשדש הוא בשוליים ורומז להורים ש"אפשר כבר לשמוע". כי אם רק יתחתן, הכל יסתדר. פה, זה כבר אבוד. אבל שם, בחיי הנישואין, יהיה נפלא. ואז? חושך בעיניים. חש כשק חבטות. הבית מצד אחד, והכולל מצד שני, וההורים משני הצדדים. מה עושים?

התרופה ידועה: משנה מקום משנה מזל. או שהוא פוגע בשלמות הבית, או שהוא עורק מהכולל. הלימודים אינם בשבילו, הוא יודע זאת מימי התלמוד תורה. בעבודה הוא בוודאי יצליח. ומה קורה כשהוא אינו מסתדר במקום העבודה? אין בעיה, המקום הבא יהיה המשלם. וכך נדחף הוא מ"שם" אחד ל"שם" שני, עד ל"שם" האחרון, עד ל-"שם", תהא קבורתכם.

והמשיך הרב סנה ואמר: כמה נפלא ביאור רבותינו בפסוק "ואהבת את ד' אלוקיך" (דברים ו, ה), שלא יהיו לך חלוק על המקום (רש"י), הינו שלא תטיל את ההאשמה על המקום שאתה בו, ולא תבקש לשנותו, אלא פה תסתדר וכאן תמצה, אל תדחה ואל תשהה.

"שם" ו"מחר" - היינו הך

שמעתי משל ממשלי הקדמונים. נוצותיו של עוף השלך מדיפות

ריח נורא. בנה קנו בין ענפי העץ. נסבו עליו כל הצפרים וגרשוהו, כי עלתה צחנתו. בנה קנו בעלית הגג, עלו הדיירים וגרשוהו, לא יכלו שאת באשו. החליט להגר למרחקים. פרש כנפיו ועף, והנה הינשוף החכם לקראתו. שאלו: "אנה פניך מועדות?" ענה: "למדינת הים, למצוא שם מנוח". אמר לו הינשוף: "מה תועיל בנדודיך, אם את נוצותיך תישא עמך".

אבל, נדגיש ה"שם" אינו רק מקום אחר, האשליה ש"שם" יהיה טוב. ענינו גם דחיה לזמן אחר, "מחר" אשתפר. ובכלל, "יש מחר שהוא לאחר זמן" (רש"י שמות יג, יד). יתכן שהשלך אינו יכול להתנקות. אבל אנו, יכולים להשתפר.

ה"אמרי חיים" מויזניץ זצ"ל: היה אומר "צא הלחם בעמלק מחר" (שמות יז, ט), יש עמלק מיוחד, כוח טמאה ושמו: "עמלק מחר"... מחר יהיה טוב. ממחר אתחיל להשתפר. למה ממחר? כאן ועכשיו. ובנו כ"ק מרן אדמו"ר בעל ה"ישועות משה" מויזניץ זי"ע היה אומר "וקדשתם היום ומחר", תקדש היום כי תדע שיש מחר בעולם הבא ותצטרך לתת דין וחשבון.

ואכן, כל גדולי עולם, שצמחו לענפי התורה, עשו זאת "היום" בלי לדחות, וכך זכו להאיר את עיני ישראל!

מודל לחיקוי

בישיבה בפוניבז', היה מתגורר יהודי צדיק מתלמידי קעלם, רבי יוסף שלמה הורביץ זצ"ל, ובזקנותו בהיותו למעלה מגיל תשעים, היה יושב ולומד בשטייגען נפלא כמו בחור צעיר! הוא היה לומד

הוא חשב 'מי כמוני'... הרי רק אדפוק בדלת הסבא ימהר לפתוח... ולא הזדרז. כאשר בא אחרי הזמן והכה בדלת מכות נוראות! הסבא רק ניגש להציץ בחור הדלת כי חשש שזה מאנשי הממשל... וכשראה שזה יהודי חזר למקומו כאילו לא היה דבר

השעה תשע, כי אחר כך הסבא בשום אופן לא יפתח לו את הדלת. אולם הוא חשב 'מי כמוני'... הרי רק אדפוק בדלת הסבא ימהר לפתוח... ולא הזדרז. כאשר בא אחרי הזמן והכה בדלת מכות נוראות! הסבא רק ניגש להציץ בחור הדלת כי חשש שזה מאנשי הממשל... וכשראה שזה יהודי חזר למקומו כאילו לא היה דבר.

'אדם גדול' ברגע אחד

בספר 'במחיצתם' מובא שהחזון איש היה אומר שלפעמים בחור הולך לטייל לעצמו, ובדרך מהרהר ומתבונן: 'מה תכליתי, מה יש לי מכל הבלי העולם הזה', ומקבל הוא על עצמו עול תורה באמת. ברגע אחד הרי הוא כבר אדם גדול!

אמנם יש לו עדיין את העבודה המעשית להגיע לזה בפועל, אבל 'בחפצא' הוא כבר אדם גדול. והוסיף החזון איש, שלפעמים זה קורה בזכות עצמו, ולפעמים זה בזכות אבות, שהיתה לו איזו סבתא שהתפללה על נכדיה...

ועוד הוסיף החזון איש אומר שאצלו כל בחור הוא בספק גדול הדור! והיתה עובדא שהיו שרצו לפתוח מסגרת מיוחדת לבחורים חלשים, אך החזון איש לא הסכים ואמר, מי יוכל להכריע מי הוא בחור חלש.

וסיפר מרן על אחד שבבחרותו שכישרונותיו היו כל כך חלשים עד שלא הצליח בשום אופן להבין את דברי רש"י שכתב ש'יכל אות שצריכה למד בתחילתה, הטיל בה הא בסופה', ולבסוף נהיה לאחד מגדולי הדור. והנה אם היה מגיע אלינו בחור כזה, הלא היינו שולחים אותו מלכתחילה למסגרת של חלשים ומונעים ממנו את היכולת לצמוח ולגדול...

בהתמדה אדירה, ומבלי להפסיק ולדבר באמצע. והיה לומד אפי' עם 'קצות' ו'נתיבות', ממש להפליא!

אמנם כשהיה הענין מוקשה, אמר שאינו יכול להתעכב מדאי הרבה זמן, כי כבר אין לו זמן רב להיות בעולם, וצריך להמשיך... הוא היה אחד מאותם תלמידי חכמים שהחזון איש יעץ להרב מפוניבז' להכניסם לישיבה, כדי שהבחורים ילמדו מהם! ואכן היה מה ללמוד.

מנהגו היה, שכל יום בשעה שתיים בלילה, היה עולה להיכל הישיבה, ולומד בעמידה עד לתפילת שחרית! בין בקיץ בין בחורף. ובחורף, בלילה, היה בהיכל הישיבה קור נורא. אך הוא לא התחשב בכך, ועלה ללמוד.

אין לי זמן להיות חולה

פעם אחת, לקה בדלקת גרון קשה מאוד, עם חום גבוה, ואף על פי כן עלה בשעה שתיים בלילה לישיבה!...

פגש בו בחור ואמר לו: הלא הינך מתלמידי המוסר בקעלם, והם היו מדקדקים במעשיהם שיהיו הכל על פי הלכה, וכפי שמסופר הרי רבי ישראל היה נזהר מאוד ב'ונשמרתם', והיה שומר על כל מה שהרופא אמר לו בדקדוק! וכיצד הנהגתך מתאימה לכך? הנך עולה עתה לאולם הישיבה עם דלקת חריפה כזו?!

רבי יוסף שלמה החל לצחוק... וענה לו: רבי ישראל שדקדק בכל המצוות, הרי דקדק מאוד גם במצות 'ונשמרתם', אך אני שאיני מדקדק כמוהו, בדיוק במצות 'ונשמרתם' אהיה 'פרומע'ר'...? בדיוק שם אני צריך להחמיר???

אני רוצה לעלות ללמוד!! עוד מעט קוראים לי לישיבה של מעלה, אין לי זמן להיות חולה...

טעם הגלות

בספר מעשה איש מסופר כי הגר"א פלצינסקי זצ"ל דיבר פעם עם החזון איש על ענין הגלות' שעשה הגר"א, האם היה זה לשם 'סיגופים'? אולם החזון איש ביטל זאת, ואמר: להגאון לא היה שום הבדל אם ישן על מטה או על הקרקע, אם יאכל כך או פחות, כל עניני עוה"ז לא היו אצלו שום נפקא מינא, הכל הבל וריק ולא היו אצלו בגדר נסיון כלל.

אלא הנסיון בגלות הוא כיון שבהליכה בגלות המחשבה נטרדת ואין מנוחת הנפש, והעבודה הקשה היא ההתאמצות גם בדרך בגלות, לרכז את מחשבתו בתורה ובדבקות בד' ובכל המדרגות, על אף הטרדות, זהו ענין הגלות!...

השמירה על הסדרים

מסופר כי הסבא מקלם, היה לו סדר קבוע כברזל, שלא זו ממנו! ומשעה תשע לא היה פותח את הדלת לשום אדם. היתה זו אחת מהעבודות הגדולות בקלם, כי אמר שזה הפשט בחז"ל 'קבעת עיתים לתורה', שזה מדבר גם על תלמיד חכם, שזמן הלימוד יהיה קבוע כולו לתורה בלי הפסקה לדברים אחרים בשום אופן! פעם הגיע איזה עשיר מופלג, ואמרו לו שיזדרז להכנס לסבא לפני

השעה התארכה, ומחוגי השעון הראו שזמן חצות קרב, משהבחין בכך מרן ה'בית הלוי' החל המרוץ... המסובים כולם נטלו את ידיהם בזריזות ובכובד ראש, ובדחילו ורחימו הוגשו אל השולחן המצות אשר היו אפויות כדבעי

חוויותיו המסעירות של הרידב"ז בשני סדרי ליל פסח אצל שני גדולי הדור...?

ה'שולחן עורך' שלא נערך

על החילוק בין עבודת ה' מיראה לעבודת ה' מאהבה, נוכל ללמוד מתיאורו של הרידב"ז מסלוצק ז"ע על חוויותיו משני סדרי ליל פסח באותה שנה, כאשר התארח אצל שני גדולי הדור... בצעירותו, הזדמן פעם הגאון הרידב"ז לעיר וולאז'ין בערב חג הפסח, והוא הוזמן לעשות את הסדר בליל יו"ט ראשון אצל מרן ה'בית הלוי' ז"ע ששימש אז יחד עם הנצי"ב ז"ע כראש ישיבת 'וולאז'ין'.

ה'בית הלוי' סיים תפילת ערבית בשעה מאוחרת, והוא ניגש לעריכת הסדר ביראה ובכובד ראש. הוא סידר את כל צרכי הסדר בזהירות יתירה, ורק לאחר שעה ארוכה כאשר כל צרכי המצוות היו ערוכים ומסודרים, התיישב ה'בית הלוי' אל שולחן הסדר והחל במצוות הלילה - סיפור יציאת מצרים...

השעה התארכה, ומחוגי השעון הראו שזמן חצות קרב, משהבחין בכך מרן ה'בית הלוי' החל המרוץ... המסובים כולם נטלו את ידיהם בזריזות ובכובד ראש, ובדחילו ורחימו הוגשו אל השולחן המצות אשר היו אפויות כדבעי, כראוי וכיאה למקפידים ויראים אף מחשש חמץ רחוק... המרור והכורך חולקו אף הם בכמות ראויה כיד המלך, ובשיעור כזה שלא יהיה ספק שייצאו בו ידי חובת המצווה בהידור רב...

מחוגי השעון נעו כהרגלם, מבלי להתחשב ביושבים תחתם ובמצוקת הזמן אליה נקלעו. ריחות התבשילים נדפו מהמטבח, ורמזו על 'שולחן עורך' הקרב, אלא שאז הבחין מרן ה'בית הלוי'

הרב ישראל ליוש

"זְכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְשׁוֹ" (שמות כ', ה')

אמנם בפרשתנו נאמר בעשרת הדברות "זְכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְשׁוֹ", אבל בלוחות השניות נאמר: 'שְׁמוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְשׁוֹ', ומשינוי הלשון בין זכור לשמור, הוכיחה הגמ' (שבועות כ ב) ש'זכור' ושמור בדיבור אחד נאמרו'.

ומסקנה זו, מבאר הרמב"ן, הוכרחה לגמרא משום שההבדל בין 'זכור' ל'שמור' אינו רק הבדל לשון גרידא, אלא יש בו משמעות גדולה, כי 'זכור' מורה על מצות עשה, לקדש ולזכור את השבת. ואילו 'שמור' הם מצוות לא תעשה, כמו שאמרו חז"ל: "כל מקום שנאמר 'השמור' פן ו'אל' אינו אלא לא תעשה", שהאדם צריך לשמור את עצמו לבל ייכשל באיסור. מכיון שהם עניינים חלוקים, בודאי לא יעלה על דעת משה רבינו להחליף ממה שאמר לו הקב"ה. לכך אמרו חז"ל: "זכור ושמור בדיבור אחד נאמרו", ומשה רבינו לא שינה מדעתו כלום.

אלא שאם כן, תמה הרמב"ן, אם שניהם נאמרו מפי הגבורה, מדוע לא נאמרו שניהם בלוחות הראשונות? ותיירץ: שיתכן שגם בלוחות הראשונות וגם בלוחות השניות היה כתוב 'זכור', אלא שמושה פירש להם לישראל במשנה תורה שאף 'שמור' נאמר עם 'זכור'.

ועדיין יש לתמוה, מדוע רק בלוחות השניות, הוסיף להם משה שהקב"ה אמר אף 'שמור'?

ונראה לבאר עפ"י המשך דברי הרמב"ן שמצוות עשה הרמוזות ב'זכור' הן ממידות האהבה והרחמים, כי העושה מצות אדוניו באהבה, אדונו מרחם עליו. ואילו 'שמור' שהוא מצות לא תעשה, הם ממידת הדין והיראה, כי הנשמר מעשות דבר הרע בעיני אדוניו, ירא אותו.

זה הטעם, מבאר הרמב"ן, שעשה דוחה לא תעשה, מפני שהאהבה גדולה מהיראה, כי המקיים ועושה בגופו ובממונו רצון אדוניו, הוא גדול מהנשמר מעשות הרע בעיניו.

לפי זה יש לבאר שבתחילה שמעו רק 'זכור', אף שהקב"ה באמת אמר שניהם בדיבור אחד, כי פותחים באהבה, אבל אחר שחטאו בעגל ונתרחקה אהבתם, שמעו 'שמור', משום שהיה צריך להפעיל את מידת היראה, ולהזהיר אותם שמלבד האהבה והרחמים, יש גם מידת דין, ויש לירא את ה' ולא לעבור על מצוותיו.

הַיָּם וְאֶת כָּל אֲשֶׁר בָּם וַיָּנַח בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי". ואילו בלוחות השניות, בהן נאמר 'שמור' כתבה התורה את סיפור יציאת מצרים: "וְזָכַרְתָּ כִּי עֶבֶד הָיִיתָ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם וַיִּצְאָךָ ה' אֱלֹהֶיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּיַד חֲזָקָה וּבְזֵרַע נְטוּיָה...". והטעם, כי באמת השבת היא זכרון לשניהם: 'זכר למעשה בראשית' ו'זכר ליציאת מצרים', ושני זכרונות אלו הן שתי אמונות המתחזקות במצוות השבת. ראשית, השבת מלמדת שהבורא יתברך ברא, יצר וחידש את העולם בששה ימים. היא אף מלמדת את האמונה שנלמדה ביציאת מצרים, שהקב"ה לא רק ברא בששה ימים וחלילה פסקה פעולתו, ואין כל חדש תחת השמש - אלא הוא מחדש בטובו בכל יום תמיד, והוא מנהיג ומשגיח על כל בריאתו בכל רגע ורגע, ואין מי שינקוף את אצבעו למטה מבלי שיורה על כך הבורא מלמעלה. זאת ראו כל העמים בניסי יציאת מצרים, שהקב"ה מנהיג את העולם ומשנה את מערכות הטבע כרצונו.

על פי זה מבאר בעל העקרים את מאמר חז"ל: 'זכור ושמור בדיבור אחד נאמרו', האמונה בבריאת העולם הרמוזה במצוות 'זכור', והאמונה בהשגחת ונהגת העולם הרמוזה במצוות 'שמור', שניהם בדיבור מצוות השבת, וכלשון בעל העקרים: 'כי הכוונה בו להורות על מציאות פועל ברצון תמיד ומשגיח, לא על מציאות הפועל בלבד'.

על פי דבריו יש לומר שלכך נאמר 'שמור' בלוחות שניות, כי חטא העגל בא מחמת חיסרון האמונה בהשגחת העולם. היעלמותו של משה רבינו ואיחורו יום אחד, העלה בליבם מחשבות כאילו השתבשה, חלילה, הנהגת העולם, וצריך לעשות עגל להנהגה חדשה. על כן זירזם והזהירם באמונה זו על ידי מצוות 'שמור' וזיכרון יציאת מצרים, שתתחזק בליבם האמונה בהשגחת העולם על ידי הבורא יתברך.

מדוע לא באת לפני קידוש?

שמירת שבת, והזכרת מעשה בראשית ויציאת מצרים בתפילה ובקידוש, מחזקת את האמונה בהנהגת הבורא את העולם, ואף הדברים הטבעיים הנראים כמי שנעשים מעצמם, מונהגים על ידו יתברך, וברצונו משנה את הטבע ומנהיגו....

מסופר שפעם בא הרה"ח רבי אפרים זלמן הלפרין זצ"ל לפני הרה"ק רבי שלמה מזויעהל זי"ע להזכיר לפניו שם של חולה שיתפלל בעדו. אמר לו הרבי: 'מדוע לא באת לפני קידוש, הרי בקידוש אומרים 'ויכולו', ואמרו חז"ל: 'כל המתפלל בערב שבת ואומר ויכולו, מעלה עליו הכתוב כאילו נעשה שותף להקב"ה במעשה בראשית', והרי קיימא לן 'שותף מה שעשה עשוי'".

במחוגי השעון שכבר היו קרובים ממש לחצות, וביקש לחלק מיד את כזיתי האפיקומן, יושבי השולחן נהנו מריח התבשילים, אך לא מטעמם, וקיימו בהידור, בשמחה וברצון את ההלכה שאין מפטירין אחר הפסח אפיקומן... לאחר אפיקומן, בירכו 'ברכת המזון', והמשיכו באמירת ההגדה עד שהגיע זמן קריאת שמע של שחרית. בסוף הסדר, כשיראת ה' נסוכה על פני המסובין, הן הם זכו לקיים את מצוות הלילה בהידור רב, היה ה'בית הלוי' מהורהר, ואמר כשיראת ה' נסוכה על פניו: "אני מקווה שאכן זכיתי לקיים את מצוות הלילה בהידור, מצה, מרור, אפיקומן, סיפור יציאת מצרים...". חוויתי על בשרי ועל נשמותי, מציין הריזב", מהי יראת ה'?!... מהי הקפדה על קיום מצוות בדקדוק רב ובריאת ה' הקודמת לכל רצון אחר...

ליל הסדר באהבה

בליל יו"ט שני, הוזמן הרידב"ז לעשות את הסדר על שולחנו של ראש הישיבה השני הנצי"ב מוולאז'ין.

תפילת ערבית הסתיימה בזמנה, ובני הבית בראשותו של הנצי"ב הזדרזו לשבת לשולחן הסדר, והחלו מיד באמירת ההגדה בשמחה רבה, תוך שילוב מדרשים ודברי תורה נאים ויפים כראוי וכיאה לנצי"ב...

שולחן הסדר כולו התקיים בשמחה וברינה, שירי חג זומרו בהתלהבות, וניגונים שמחים נוגנו בחווה, ארשת פניו של הנצי"ב קרנה מאושר, והוא שש וצהל בכל מצווה שקיים, מצה, מרור, ארבע כוסות וסיפור יציאת מצרים. שמחת החג קרנה וזרחה בכל רגע מרגעי ליל הסדר...

כאשר הסתיים ליל הסדר, היה הנצי"ב נרגש ונלהב, וקרא בקול גדול מלא שמחה ואושר: "אשרינו שזכינו לקיים כמה וכמה מצוות בלילה אחד... והכל נעשה כדת וכדין, כרצון ה'... איזו זכות אדירה...".

שנים רבות, היו שני לילות הסדר הללו, נר לרגליו של הרידב"ז, והוא דיבר עליהם בערגה. הוא ראה בהם שתי דרכים בעבודת ה', יראה ואהבה, ושניהם קרנו מהנהגתם של גדולי הדור, כל אחד בדרכו ובמשנתו...

זכור ושמור בדיבור אחד

בספר העקרים (מאמר ג' פרק כ"ו) עומד על שינוי נוסף בין מצוות השבת שנאמרה בלוחות הראשונות לבין זו שנאמרה בלוחות השניות. בלוחות הראשונות בהן נאמר 'זכור', כתבה התורה את מעשה בראשית: 'כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה ה' אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ אֶת

לחיות כמו יהודי

קביעות בלימוד יומיומי ב'משנה ברורה' במסגרת 'הדף היומי בהלכה' - ללמוד לחיות כיהודי אלפי שיעורים מתקיימים מדי יום בפריסה ארצית, לפרטים והצטרפות גש לעמדות 'נדרים פלוס'

כשסיימתי את הסיפור, בתוצאה המשמחת של אירוסי הבת, התגובה מעבר לקו הייתה שקט עמוק. "הלו, להב, אתה איתי?" - שקט - "להב?" - "כן", הוא התנער, "אני מקשיב ומהרהר, לא תאמין למה"

כיבוד אב ואם וכיבוד השבת בחדא מחתא, הובילו לקרב לבבו של יהודי תועה לאביו שבשמים

הרב צבי גטקור

"זְכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ" (שמות כ', ח')

רבי משה שוורץ שליט"א, הוא אחד מפעילי הקירוב הבולטים בערי השדה, ונציגים של כמה מארגוני הקירוב הגדולים. ידיו רב לו, בקירובם לבבות ישראל לאביהם שבשמים, מעפולה שבצפון, עובר ברמלה, דרומה לקריית מלאכי, ועוד היד נטויה. בקיצור מצודתו פרוסה, ומי שנתפס בה, זוכה לחיי העוה"ב.

במוצ"ש פרשת וארא תשפ"ו, מספר רבי משה, ישבתי להכין שיעור בנושא קדושת שב"ק, וחיפשתי סיפור, פניתי לאברך כלשהוא שישב לצדי, ושאלתי אותו אולי יש לך סיפור על שמירת השבת וכיבודה? והוא, הרים גבות, לאחר מכן חיך, ואז אמר, טוב, אני רואה שההשגחה פרטית עוזרת לך, רבונו של עולם שולח לך סיפור, שהסתיים ממש בערש"ק האחרונה, לפני יממה.

הייתי אוזן קשבת, והיהודי הנכבד סיפר.

חמי שיחיה, נזקק לאחרונה לעזרה, ובני משפחתו, כלומר אני וגייסי המסורים שיחיו, הגענו למסקנה כי לרגל המצב אין מנוס, ועל אחד מאיתנו לארח באופן קבוע את 'אבא', מו"ת, שהוא תלמיד חכם נפלא.

אני מאוד מכבד את מורי חמי, והודעתי לבני ביתי, כי מבחינתי, דלתנו פתוחה, אנחנו נהיה משכן הקבע של אבא, לכבוד ולעונג הוא לנו, לזכות בזכות הגדולה הזו, של 'כבד את אביך ואת אמך', בפרט מורי חמי, שהוא גברא רבה.

הם גם שמחו עם כיוון החשיבה שלי, אבל טענו כי ישנה בעיה, משום שמורי חמי, כתלמידו של מרן הרב אלישיב, לא השתמש מעולם, וכנראה גם לא ישתמש לעולם, בחשמל המיוצר בשבת. עם זאת, אנחנו לא הקפדנו על כך בביתנו, כך שאולי ששת ימי השבוע נוכל להיות מקום של קבע לאבינו, אבל לא בשבת.

ומה בכך? אמרתי, אני מזמין ברגע זה מערכת חשמל מהודרת לביתנו, הרמתי טלפון, והזמנתי מערכת אנרגיה מתחדשת. ואכן, הזמנו את מורי חמי, להיות דייר הכבוד.

טלפון מהשדכן

יום חמישי, השעה 20:00 בערב, ולביתי נכנסים מספר אנשי מקצוע, עם כלי עבודה, מצברי ליתיום, פנלים סולאריים, ממירים, כבלי חשמל, וכל הנצרך, ובעוד שעתיים בערך, הכל יהיה מאחורינו, ונזכה

להדר בחשמל מהודר, בהכשר של כיבוד הורים.

לא יאומן, אבל כך היה, בשעה 20:04 דקות, ממש כך, בתוך כל הבאלגן, ארבע דקות לאחר שנחת כל המכשור בביתנו, מתקשר ר' נח השדכן, ר' נח, הוא זה שמלווה אותנו ואת ילדינו בשידוכים, הוא מבין את הרגישויות, את ההשתייכות המסוימת שלנו ואת כל השאר, וגם כעת הוא ליווה אותנו במסכת חיפושי השידוך לבתנו החסודה. ר' נח מתאר לי באריכות, כי הוא כבר הציג את ביתנו לאביו של בחיר ישיבת - - שהוא 'שם דבר', בחור מהולל בתשבחות, מכל בחינה, הן ברוחניות הן בגשמיות, תורה וגדולה במקום אחד, והם התרצו, אך על שאלה אחת קריטית הוא לא ידע מה לענות עלינו, הם שאלו, אמר לי ר' נח, בהדגישו שמבחינתם זוהי נקודה חשובה ומשנה לגמרי, הם שאלו, האם אתם מקפידים שלא להשתמש בשבת בחשמל המיוצר על ידי חברת החשמל בעצם יום השבת.

את כל הדרשה הזו כאמור אני שומע תוך כדי המולת התקנת המצברים, ועונה בספונטניות, "כן ר' נח, יש לנו, יש לנו, אנחנו משתמשים בשבת במצברים". והנה לאחר שבוע ימים בערב ששבת הזו לאחר חצות, ישבנו ללחיים, ולווארט מזל טוב אצלנו בסלון. מדהים. כוחו של כבוד השבת, וכבוד אב. התרגשתי והודיתי לו על השיתוף, על הסיפור, מעורר הלקחים, וההשראה הזו.

לב בנים על אבותם

משם המשכתי לעבר ה'משרד', שם מידי מוצאי שבת אני נוהג

בכל שיחה כזו, שמתבצעת מפעם לפעם, הוא דוחה את ההצעות שלי בנימוס, אבל כמובן שכמי שראה דבר או שניים בעולם הקירוב, גם אני לא מתכוון לוותר עליו, על נשמתו היהודית, ועדיין מידי תקופה מתקשר לברר, אולי בשלה העת.

לומד להיות מהנדס, זה מכבר סיימתי את הלימודים וההתמחויות השונות, וקיבלתי לאחרונה הצעה מתחנת חברת החשמל שבחדרה, לבוא ולעבוד אצלם, ואכן ביום חמישי האחרון, חתמתי עם חברת החשמל על חוזה עבודה, המעניק שכר גבוה באופן כללי, ושכר עוד יותר גבוה רח"ל על משמרות בשבת.

האמת אפילו שאני מגדיר את עצמי 'לא דתי', ועדיין לא בדיוק שומר שבת, בכל זאת לעבוד בשבת, לא בא אצלי בחשבון, כי גם אני מבין שעדיין יש הבדל בין לא להיות דתי, לבין לחלל אותה את השבת בצורה כזו ברוטאלית, של 'יום עבודה', גם אצלי שבת היא יום קדוש, לא יום כלל הימים, ולכן בתחילה שקלתי להתנגד להצעה לעבוד בשבת.

אבל חשבתי לעצמי, חברת חשמל מייצרת חשמל לעם ישראל, בטח זה מצווה לעבוד אצלם בשבת, ולכן הסכמתי. אבל כעת שאתה מספר, אני מבין שממש לא, ויש אנשים שמסכימים לשבת בחושך ובחוסר העיקר לא ליהנות מהחשמל שמויצר ביום הזה.

ותוך כדי שאתה מספר ומרגש אותי בעובדות, גמלה בקרבי ההחלטה שאני לא עובד בחברת חשמל, לא, אני להב, לא עובד בשבת קודש, ואולי משה, אם רואים כל כך ניסים ונפלאות, רק מלהדר בכבוד שבת, אולי, אולי אני יראה אם אני יכול גם, לשמור על השבת איך שהוא, תעזור לי בזה משה?

לערוך כמה טלפונים, לאנשים שהשתתפו אי פעם בסמינר קירוב, ויש צורך לעודד אותם להתקדם עוד לכיוון הנכון. התיישבתי, ומיהרתי להתקשר לראשון שביניהם להיום, להב, מהישוב שפיים. להב, כפי שאני מכיר אותו, לא בדיוק התכוון להגיע לסמינר קירוב, והוא גם לא בדיוק מתכוון להתקרב, ובכל שיחה כזו, שמתבצעת מפעם לפעם, הוא דוחה את ההצעות שלי בנימוס, אבל כמובן שכמי שראה דבר או שניים בעולם הקירוב, גם אני לא מתכוון לוותר עליו, על נשמתו היהודית, ועדיין מידי תקופה מתקשר לברר, אולי בשלה העת.

חייגתי, והוא כמובן ענה, שלום רבי משה, מה נשמע, אתה יודע, אמרתי לך כבר, כשאני ירגיש שאני רוצה ללמוד תורה, אני מייד מתקשר אליך, אתה לא צריך להתקשר אלי, לא נעים לי כבוד הרב. שבוע טוב, הגבתי לפתיחה המלבבת, היום להב, אני רוצה בסך הכל לספר לך סיפור, הרגע שמעתי אותו, משהו מדהים! וכך התחלתי לספר על המשפחה והאבא שנוקק לסיוע, ותוך כדי הסיפור אני תופס, שזה לא בדיוק סיפור למנותקים כמו להב משפיים, הוא הרי לא יודע בכלל מה זה גנרטור שבת.

אבל כיוון שכבר הייתי באמצע הסיפור, המשכתי, והסברתי לו, שהיה פעם יהודי ענק ומשמעותי, שכינו אותו החזון איש, על שם סדרת הספרים ההלכתיים שלו, ועמדתו ההלכתית היתה כי השימוש בחשמל של חברת החשמל הישראלית אסור בשבת, משום שזה הנאה מחילול שבת, כאשר מספר רב של עובדים יהודיים מחללים את השבת, לצורך הפעלה התקנית של המערכת. ואמנם יש כאלו שמתירים כי אולי אפשר להסתמך על כך, שייצור החשמל נעשה באופן כללי, והוא מיועד גם לבתי חולים, ולכן אף שאין הדבר מתיר לעובדים לחלל את השבת רח"ל, אבל החשמל המיוצר פחות אסור בהנאה. האבא שבסיפורנו מאוד הקפיד כמו דעתו של הפוסק בעל החזון איש, וכו'.

כוחו של סיפור

כשסיימתי את הסיפור, בתוצאה המשמחת של אירוסי הבת, התגובה מעבר לקו הייתה שקט עמוק. הלו, להב?, אתה איתי, -שקט-.

להב?

כן, הוא התנער, אני מקשיב ומהרהר, לא תאמין למה. למה? שאלתי כמובן, ולהב, הסביר, אתה הרי יודע, משה, שאני

בזכות התורה ולומדיה

מאות אלפי יהודים כבר זוכים להתקדם מדי יום בידיעת התורה
באמצעות התוכניות השונות של 'דרשו' אל תישאר מאחור!

לפרטים והרשמה גש לעמדת נדרים פלוס

כותב השורות מנסה לשכנע אותם, להסביר להם שתבוא מכך תועלת גדולה לרבים אחרים, אבל הטבע היהודי הוא להיות ביישן, על אחת כמה וכמה עמלי התורה הבורחים מן הכבוד, בוודאי שאינם מעוניינים 'להניח את עצמם על השולחן'...

הרה"ח אהרן כהן חוזר אל האנשים המופלאים הנבחרים על כל הש"ס, שכבר התראינו ב'לקראת שבת' ומבקש מהם לספר על התועלת העצומה שהניב פרסום השיחות הללו

הרב יהודה בן שמחון

הרב אברהם הלל וינברגר

הרב אליעזר בן גיגי

התגובות הרבות מכל רחבי תבל לא פוסקות מלהגיע. זה משתף שזכה להיבחן כבר 2,000! דפי גמרא במבחן 'קניין ש"ס' בזכות השיחות עם הנבחרים החשובים שהתפרסמו ב'לקראת שבת'. חברו מספר שפתח שיעור ב'דף היומי בהלכה' ונבחן בכל חודש בזכות הראיונות המפעימים. השלישי משתף על עשרות הלומדים בבית מדרשו שהצטרפו ל'עמוד היומי'. קשה עד בלתי אפשרי, לכמת ולדעת את היקף התוצאות הברוכות מספוגי החיים הנחשפים ע"י הלומדים הנבחרים שליט"א.

התגובות הנקודתיות מראות. לכל סיפור וכל ראיון יש תועלת ישירה. לאחרונה הבאנו שיחה מפעימה עם הרב רפאל סטפנסקי שליט"א, לסיום דבריו ציין;

"יש נקודה שחשוב לי מאוד להדגיש - נקודה המוזכרת בחז"ל ומוכחת בשטח: לפעמים לא מבינים, למה ההוא מצליח וזוכר כל דבר, ואני משגן ומסכם וחוזר ולא מגיע לרמה שלו. הגמרא בברכות אומרת "מתוך שחסידיהם הם תורתם משתמרת ומלאכתם נעשית". אכן ישנם הרבה שיטות וסדרי חזרה, וכל אחד צריך להשקיע ולבדוק מה מתאים עבורו. אך לא נשכח את דברי חכמנו זיכרונם לברכה.

אני אישית למשל משקיע המון בתפילה, ואני מרגיש על עצמי הרבה פעמים שאין קשר 'ישיר', בין רמת ההשקעה והחזרה לרמת הידיעה, גם באופן כללי, וגם בציון במבחן באופן פרטי. וכמו תפילה יש דברים רבים סגוליים שחז"ל ממש התנו בהם את ידיעת התורה,

השקעה. נדמה שאין עוד מילה, המבטאת שני גוונים כה עזים ונוגדנים. שחור. לבן. ישנם אלו שהמילה 'השקעה' מבטאת לדידם הזדמנות פז; מהלך המסייע לפרנסת הבית, נישואי הילדים וכדומה. לצידם ישנם כאלו שאותה המילה ובאותו הניב מבטאת את שיא הרוע שבעולם; אנשים טובים איבדו את מיטב כספיהם עליהם עמלו הם ואבותיהם ובמחית חתימה וחלום, הסתיים הסיפור בכאב צורב ומביש. אנו נתמקד כעת בהשקעה מעולה, כזאת שבסייעתא דשמיא אין אפשרות להינזק ממנה אלא להיפך, בוודאי יהיו ממנה רווחים עצומים ומוחשיים. השקעה כזאת שכל מי שזוכה להשתתף בה מובטח לו שיזכה לראות ממנה פירות ופירי פירות.

זה דורש מומך קצת זמן וקצת 'עזות דקדושה', זה מצריך לצאת לפרסום המוני ולספר לכולם בדיוק כמה אתה לומד ואיך אתה מצליח במבחנים, אבל התועלת שניבו מכך קוראים רבים, היא עצומה! לא פחות!

מאחורי ובקדמת המדור

כן. אנו מתרכזים כעת במה שעומד מאחורי ובקדמת מדור ייחודי זה. ברוך השם זיכנו השי"ת להביא לאורך השנים שיחות וראיונות עם חבר נבחני 'דרשו' ובמרכזם חברי המסגרת 'קניין ש"ס' הזוכים לעלות ולהתקדם לקראת הגעתם לפסגת החלום היהודי, לזכות לידיעת הש"ס כולה.

הרב פסח ריינר

הרב שמעון בקר

הרב יהושע פרקל

לקראת העתיד

בימים אלו, לקראת המשך הדרך, ולקראת התעצמות הפעילות עם התקרב מועד סיום הש"ס בסדר ה'דף היומי' ובעיקר ההתחלה הנלהבת והסוחפת בסייעתא דשמיא, של המחזור הבא בחודש סיוון תשפ"ו, החלטנו לפנות לכמה מחשובי הנבחנים שהתראיינו ושיחותיהם התפרסמו, לשמוע מהם במבט לאחור, מה התועלת שבדבר.

אנו תקווה שהדבר ייתן מבט ופרספקטיבה רחבה יותר, להבין עד כמה הכדאיות והתשואה בהצטרפות להשקעה המוצעת.

הרב אברהם הלל וינברגר; אני סבור שיש תועלת גדולה, קיבלתי תגובות רבות מאנשים שזה חיזק אותם מאוד. לצד זה, אוסיף ואציין. במהלך השיחה הזכרתי; "לפני חתונתי, אם מישהו היה אומר עלי שאזכה ללמוד ולהיבחן על כל הש"ס, לא רק אני הייתי צוחק. הדבר היה בהחלט נראה כלא מציאותי. בלשון המעטה, לא הייתי באזור הזה בכלל." ולמה אני מקדים את זה? לתועלת דבר אחד.

"מו"ר ראש הישיבה הגאון רבי חיים אקרמן שליט"א זעק אחרי שנים באחת מהשיחות שמסר בישיבה לתלמידים שבאו אחרי: 'אם ר' אברהם הלל יכול, כל אחד יכול!'; וזה בעצם מה שאני רוצה ומבקש להעביר; יהודים יקרים, כל אחד יכול! צריך פשוט לעשות זה.

כך שבביתי מעבירים עד היום את השיחה לנשות אברכים המוסרות את התרגשותן ומעידות שזה נותן להן כח לעמוד לימין בעליהן להמשך השקעתו בלימוד וידיעת התורה.

הרב אליעזר בן גיגי; אני מרגיש שזה עשה ממש טוב, גם לעצמי וגם לסובב. זה בהחלט מעודד ומדרבן לקבל פירגונים, בפרט שחברים ובני משפחה אמרו לי שהתחזקו מזה וזה עוזר להם.

הרב יהושע פרקל: אישית אני יודע על לפחות אחד ששיתף אותי. הוא תמיד חשב שזה לא אפשרי ומעשי, ובעקבות הריאיון איתי הוא הבין שזה אפשרי עם תכנית סדורה בלי "טירוף". כך הוא התחיל לזכה להצטרף ל'קנין ש"ס'. רבים נוספים אמרו לי שהם התחזקו מאוד.

"פסח מהכולל ערב"

הרב פסח ריינר: אברכים רבים נגשו לשאול ולהתייעץ איך עושים למעשה בפועל ממש, איך מוצאים זמן, איך מסכמים, מה התועלת

כמו יראת שמים, קבלת היסורים באהבה, ענווה, כבוד רבו, תורה לשמה, מידות טובות, ועוד ועוד".

עברו כמה ימים ומייל מרגש הגיע מאנגליה. שלום. קראתי את המאמר שלך בשבת בגיליון דרשו 'שמות' [הכוונה ל'לקראת שבת'] והוא היה מדהים בגלל האמת האמיתית שהוא שיקף. במיוחד נכון היה העובדה שזכירת למידה אינה בהכרח מזיכרון טוב או מעבודה קשה שלנו, אלא מעזרה מלמעלה על ידי תפילה או דברים שונים שיכולים להביא להצלחה בלמידה כפי שהובא בחז"ל, ואני לא זוכר שמישהו כתב "דעת תורה" כה ברורה עד היום. הצליחו ותמשיכו לכתוב דברי אמת למען תועלת הציבור שיזכו גם לידיעת התורה.

אין שון סיבה

וכאן מגיע האתגר של כותב השורות. בינינו. אין סיבה שבעולם, שאברך תלמיד חכם העמל ועסוק לזכות לידיעת הש"ס כולה, יעניק מזמנו היקר כדי לפרט את סדרי לימודו.

אנחנו נתקלים שוב ושוב באברכים שקדנים הזוכים להיבחן על אלפי דפי גמרא בחדא מחתא, אבל כשמציעים להם להתראיין ולספר על כך הם מסרבים בכל תוקף.

כותב השורות מנסה לשכנע אותם, להסביר להם שתבוא מכך תועלת גדולה לרבים אחרים, אבל הם לא מוכנים להשתכנע בקלות. הטבע היהודי הוא להיות ביישן, על אחת כמה וכמה עמלי התורה הבורחים מן הכבוד, בוודאי שאינם מעוניינים 'להניח את עצמם על השולחן'... ובדרך כלל הם לא מבינים את התועלת העצומה שאחרים יוכלו להפיק מקריאת השיחה עימם.

מדהים לגלות, כמה שהאברכים השקדנים הללו לא מבינים על מה המהומה. כל אחד יכול ללמוד ולהיבחן, למה צריכים לשכנע ולהסביר שזה אפשרי? וכי מישהו חשב שזה לא אפשרי???

ולכן לא נותר בידינו אלא כלי שכנוע אפקטיבי אחר. 'הכרת הטוב'. זאת מידה שב"ה ישראל קדושים מצטיינים בה במיוחד, וכך באמצעות הנשק העוצמתי הזה, אפשר להכניע לפחות חלק מסרבני הפרסום, שמוכנים לספר ולהתפרסם למרות שהם היו מעדיפים להימנע מכך, ולו כדי להכיר טובה לארגון 'דרשו' שהעמיד אותם על רגליהם כיהודים הבקיאיים בש"ס כולו.

מתוקים מדבש

שאלו הרופא שאלה, הגמרא אומרת ש'דבר גדול' זה מעשה מרכבה, ו'דבר קטן' זה הויות דאביי ורבא", וכי התלמידי חכמים עוסקים כל העת בדבר קטן?

"וְכָל הַדָּבָר הַקָּטָן יִשְׁפּוּטוּ הֵם" (שמות י"ח, כ"ו)

בשבת קודש עלה לדרוש קודם קריאת התורה, ואמר להם, בעוד כמה דקות אנו הולכים לקרוא בתורה פרשת תרומה. ברצוני לשאול אתכם חידה...

"לא תַעֲשׂוּן אֵתִי אֱלֹהֵי כֶסֶף" (שמות כ', ב')

בספר 'פרי עמלנו' הובא מ'ווי העמודים', שהגאון רבי מאיר שפירא מלובלין זצ"ל הגיע לאחד העיירות, וראה את העזובה הגדולה בתלמוד תורה של העיירה, ושאל את תושבי העיירה, למה תלמוד התורה נמצא במצב כזה? אמרו לו, אין לנו כסף, וצרכי עמך מרובים.

אבל כשהגיע לבית הכנסת, ראה שהוא בנוי בפאר והדר.

בשבת קודש עלה לדרוש קודם קריאת התורה, ואמר להם, בעוד כמה דקות אנו הולכים לקרוא בתורה פרשת תרומה. ברצוני לשאול אתכם חידה, אנו נקרא בפרשת תרומה על כלים רבים שצוה ה' לעשות מזהב, אבל אם אין את הכלי, אמרו חז"ל (מנחות כח): ואין להם כסף לעשות מזהב, אפשר לעשותו גם משאר כלי מתכות. ובכל זאת, יש כלי אחד, שאי אפשר לעשותו אלא מזהב, מהו הכלי? כמובן שאף אחד מהקהל לא ידע, אמר להם רבי מאיר, אני אומר לכם, לפני שבועיים בסוף פרשת יתרו קראנו בתורה, לא תעשו אתי אלהי כסף, ופירש רש"י בא להזהיר על הכרובים, שאתה עושה לעמוד אתי, שלא יהיו של כסף. הכרובים, זה הכלי היחיד שאסור לעשות מכסף, וחייבים לעשותו רק מזהב.

נשאלת השאלה, מה נשתנו הכרובים משאר הכלים, אלא המשיך רבי מאיר בהרמת קול, הכרובים מסמלים את התינוקות הרכים, כדברי רש"י (כה יח): "כרובים דמות פרצוף תינוק להם". משום כך היה מקומם על ארון הלוחות, כדי ללמדנו שמוטלת עלינו חובה קדושה לחנך את

בספר 'בדידי הוה עובדא' מסופר על הגאון רבי ברוך בער שביקר פעם אצל רופא שהיה מהמשכילים ושאלו הרופא שאלה, הגמרא בסוכה (כח). אומרת "אמרו עליו על רבן יוחנן בן זכאי שלא הניח מקרא ומשנה וכו' דבר גדול ודבר קטן. דבר גדול - מעשה מרכבה, דבר קטן - הויות דאביי ורבא", שאל הרופא וכי התלמידי חכמים עוסקים כל העת בדבר קטן?

ענה לו רבי ברוך בער הסכת ושמע. נתאר לעצמנו שסוחר גדול בא לעשיר גדול ואמר לו אני עומד בפני פשיטת רגל, ואם אשיג הלואה גדולה יתכן שאוכל להציל את עסקי אולם יתכן שגם הכסף הזה ירד לטמיון, וההחלטה נתונה בידך אם להלוות לי או לא. הגביר שקל את הענין ואעפ"כ החליט להלוות לו.

שאל אותו רבי ברוך בער איך נקרא למעשה הזה קטן או גדול? ודאי גדול! השיב הרופא ה"משכיל" כי ודאי אינו חייב לסכן את כספו ואם הוא בכל זאת לוקח את הסיכון זה נקרא מעשה גדול. לעומת זאת נקח דוגמא אחרת אדם נהג במכונית, ילד קטן רץ בכביש, הנהג עצר ברגע האחרון את המכונית ולא דרס אותו. איך נקרא למעשה הזה? ודאי מעשה קטן, השיב הרופא המשכיל, כי אם לא היה עושה כך היה רוצח ממש, וכל אדם היה נוהג כך.

המשיך רבי ברוך בער ואמר, אמנם לפי התוצאות המקרה השני יותר גדול מהמקרה הראשון, שהרי במקרה השני נמנע מרציחה והילד ניצל ממות, לעומת המקרה הראשון שהציל את הסוחר רק מבושה גדולה. אעפ"כ אנו מתייחסים למקרה הראשון כמעשה גדול ולמעשה השני כמעשה קטן, היות והמקרה השני היה פשוט וחובה עליו שלא לדרוס, שהרי פשוט שאסור לרצוח, וכל כמה שהדבר יותר פשוט ויותר חובה על האדם לעשותו הוא יותר קטן. אולם במקרה הראשון לא היה מוטל עליו להלוות, לכן הוא מעשה גדול אפילו שהתוצאה יותר קטנה.

סיים רבי ברוך בער ואמר זה מה שכתוב כאן "מעשה מרכבה זה מעשה גדול" אך אין כל כך חיוב לעסוק בהם שהרי העולם יכול להתקיים גם בלעדיהם, ולכן מי שעוסק בהם נחשב שעשה מעשה גדול, אך "הויות דאביי ורבא" זה חיוב המוטל על כל אחד ואחד, זה החיים עצמם, ובלי זה אין לנו חיים, לכן אע"פ שזה הדבר הגדול ביותר שמקיים ומחזיק את העולם ממש, אך בגלל גודל חובתו זה הסיבה שיקרא "מעשה קטן"

הילדים שלנו לתורה ולחיי תורה. וכאשר מדובר בתפקיד קדוש זה, חינוך הדור הצעיר, אי אפשר לצאת ידי חובה בקטנות, בפרוטות של כסף או של נחושת, אלא כאן מוטלת החובה לתת זהב דווקא!

רבי זלמן מספר שהביא לר' חיים עוזר ראייה לדבריו מפרשתנו, שהרי עם ישראל לא מלו עצמם במדבר מפני הסכנה, כי לא נשבה שם רוח צפונית, ומכל מקום יתרו שרצה להתגייר ולהיכנס לעם ישראל לא פטר את עצמו מטעם זה ומל עצמו במדבר. רבי חיים עוזר נהנה מהראיה ושבחה...

"וַיַּחַד יְתְרוֹ" (שמות י"ח, ט')

פעם אחת שהיתי במחיצתו של גאון ישראל מרן רבי חיים עוזר גרודז'ינסקי זצוק"ל, מספר הגאון רבי זלמן סורוצקין זצ"ל בספרו 'אוזניים לתורה', והראה לי ספר חדש ובו היתר לגוי שחשקה נפשו בבת ישראל להתגייר בטבילה בלבד ללא ברית מילה, לאחר שהביא אישור מרופא שהמילה מסוכנת לו, וכשם שישראל שמתו אחיו מחמת מילה פטור ממילה כן גם המתיהד הזה שהמילה מסוכנת לו פטור ממילה.

הגרר"ע זעק על היתר זה, ואמר שאינו דומה כלל, כי הרי אין חובה לבן נח להתגייר, אם כן אין סיבת האונס פוטרת אותו, אלא אם אין לו אפשרות למלאות את כל תנאי הגירות אינו יכול להתגייר. אבל יהודי, כיון שחובה עליו למול, אם אנוס הוא פטור. ואכן, הרב המתיר חזר בו מהיתרו ופרסם זאת ברבים.

רבי זלמן מספר שהביא לר' חיים עוזר ראייה לדבריו מפרשתנו, שהרי עם ישראל לא מלו עצמם במדבר מפני הסכנה, כי לא נשבה שם רוח צפונית, ומכל מקום יתרו שרצה להתגייר ולהיכנס לעם ישראל לא פטר את עצמו מטעם זה ומל עצמו במדבר - כמו שאמרו חז"ל על הפסוק 'ויחד יתרו' רב אמר שהעביר חרב חדה על בשרו ופירש"י שמל עצמו ונתגייר. אין זה אלא משום שטענת אונס לא הייתה מועלת לו, ובלי המילה לא יכול היה להתגייר. הג"ר חיים עוזר נהנה מהראיה ושבחה...

כאשר היה רבי אברהם המלאך לומד עמו נסתר, היה אדמו"ר הזקן מחזיר את מחוגי השעון אחורנית ללא ידיעת רבי אברהם, ובהיותו מופשט ביותר לא הבחין בכך. זאת עשה כדי שילמד עמו נסתר משך זמן ארוך יותר. והסביר שיש היתר על זה

"לא תִּרְצַח לֹא תִּנְאֵף לֹא תִּגְנֹב" (שמות כ', י"ג)

הזוהר בסוף פרשת יתרו אומר חידוש מופלא: בשלושת הדברות לא תרצח, לא תנאף ולא תגנוב, תחת המילה "לא" יש טעם "טפחא" שהוא טעם הפוסק, ואם לא היה טעם הפוסק, מחדש הזוהר הקדוש, לא היה תיקון לעולם, כי היה אסור לנו להרוג נפש בעולם אע"פ שיעבור על התורה, בגלל הפסוק המפורש 'לא תרצח'. אבל בזה שיש טעם הפוסק, מלמדנו שבאופנים והזמנים מסוימים יש

מקום לפעולה זו. וכן ב'לא תגנוב' אומר הזוהר היה אסור אפילו לגנוב דעתו של רב ובתורה או דעת חכם כדי להסתכל בו, או דיין הדן דין לפי טענה שצריך לגנוב את דעת הרמאי וכו', ובוזה שפסק הטעם - הורה לנו הכתוב שלעיתים אסור ולעיתים מותר.

בספר 'דברים ערבים' מסופר שכאשר הרה"ק רבי שניאור זלמן לאדי בעל ה'תניא' 'שו"ע הרב' הגיע אל המגיד ממעזריטש, סידר הרב המגיד ש'האדמו"ר הזקן' ילמד יחד עם בנו, רבי 'אברהם המלאך'. והסדר היה שהבעל התניא למד עם רבי אברהם נגלה, ורבי אברהם למד עם ה'בעל התניא' את חכמת הנסתר.

כאשר היה רבי אברהם המלאך לומד עמו נסתר, היה אדמו"ר הזקן מחזיר את מחוגי השעון אחורנית ללא ידיעת רבי אברהם, ובהיותו מופשט ביותר לא הבחין בכך. זאת עשה כדי שילמד עמו נסתר משך זמן ארוך יותר. והסביר שיש היתר על זה - כדאיתא בזוהר "אי לאו דפסקא טעמא להתיבות "לא תגנוב", להפריד תיבת "לא" מתיבת "תגנוב", הוה אסיר אפילו למגנב דעתא דרביה וכו'".

הוא היה כאוב מאד על הפסד כספי הצדקה. ואז, חיפש ובדק עוד, והבחין כי במעטפה עם הכסף הפרטי שלו, לא נגעו יד הגנב... הוא עזב את המגירה תפוס בהרהורים. ואז אמר בקול רם: "ברוך ה', אני נקי מגזל"

"לא תִּגְנֹב" (שמות כ', י"ג)

מרן הגרא"ל שטיינמן זצ"ל יצא באחד הימים בשעות הערב למסור שיעור מחוץ לעיר, כאשר היה בדרכו חזרה נודע טלפונית, כי גנב חדר לביתו של מרן פנימה, הסתובב בבית ופרץ כמה ארונות. כאשר הגרא"ל נכנס, ניגש למגירה בה היו מונחים 'כספי פיקדונות הצדקה', נוכח לראות כי אכן נגנבו הכספים. הוא היה כאוב מאד על הפסד כספי הצדקה. ואז, חיפש ובדק עוד, והבחין כי במעטפה עם הכסף הפרטי שלו, לא נגעו יד הגנב... הוא עזב את המגירה תפוס בהרהורים. ואז אמר בקול רם: "ברוך ה', אני נקי מגזל". הוא ראה בכך שהכסף הפרטי שלו לא נגנב, אות משמים על טוהר כספו.

עוד מסופר בספר 'בדידי הוא עובדא' כי באחת השיחות בישיבתו, שאל הגאון רבי יעקב קמנצקי את השאלה הבאה: מי גרוע יותר, בחור המבקע קיסמים מן הסטנדר שלו להצתת הציפורניים הגוזזות, או בחור המשליך אותן על הריצפה. לכאורה נראה, כי הראשון מבין השניים גרוע יותר, שכן הוא גנב.

אולם האמת היא, אמר רבי יעקב, כי מבחינה מסויימת גרוע השני מן הראשון. במעשה זה של השלכת ציפורניו הגוזזות על הריצפה, מבטא הבחור את חוסר אמונתו בדברי חז"ל (מועד קטן י"ח) הקובעים כי מסוכן לדרוך עליהן. בנקודה זו קישר רבי יעקב את שאלתו זו לדבר מה שהבחין בו בישיבה, ירידה בעוצמת ההתלהבות בה נאמרו פרקי התהילים לרפואתם של חולים לאחר תפילת מנחה, אותו רפיון, כך ציין בדבריו, משקף חסרון באמונה, כי בכוחם של פרקי תהילים לשפר את מצבו של חולה מסוכן.

יהודים באים אל הרבי משינאווא זצ"ל כשהם מגולחים למשעי, היה הרבי עסוק להנחותם להתגלח בסם. והיה הרבי מתאונן על ירידת הדורות: "כשהיו באים אל אבי הקדוש, ה'דברי חיים' מצאנז, היה מנחה איך להתפלל וללמוד, ואני מנחה איך להתגלח"...

ואכן, יהודי בא אל רבי נתן מברסלב זצ"ל ותהה באזניו על אותם יהודים טובים וכשרים בארץ אשכנז, שומרי תורה ומצוות, שהתגלחו בתער, רחמנא ליצלן. כיצד הם מעזים לעבור על חמישה לאוין מדי יום ביומו.

ענהו רבי נתן: "ואיך עוברים במדינתנו על זמן קריאת שמע מדאורייתא מדי יום ביומו?! הן כידוע, עלות השחר בימי הקיץ מוקדמת מאד, נמצא שסוף זמן קריאת שמע בשעת בוקר מוקדמת מאוד, ואיך מאחרים אותו, הרי זו מצוה דאורייתא!" ויש להבין, מה התשובה שהשיב לו. במקום שאלה אחת, הוא הוסיף עוד שאלה, וכעת קשה בכפליים!

גזירה משמרת

רבי שמשון רפאל וייס [אביו של רבי ישראל מאיר וייס שליט"א, ראש ישיבת נחלת הלויים] שאל בבחרותו את רבי שמעון שקאפ זצ"ל, מדוע נפרץ כך איסור הגילוח בתער, וענהו: משום שאין על איסור זה שום גזרה מדרבנן.

בתער - יש איסור תורה, במספרים ובסם - מותר. וכך נראות מצוות שאין עליהן גדרים וסיגים.

ונראה שהוא הדין והוא הטעם לעניין קריאת שמע. מכיון שאין עליה גדר וסיג, אלא עד סוף הזמן מותר ולאחריו איסור, על כן רבה בה המכשלה.

(נאה דורש')

שתפקידו לנעול עם סיום הלימוד וליטול את המפתח, ולשוב ולפתוח עם תחילת הלימוד, וכל אלו שהקדימו לבוא, וה'סבא' הנערץ בכללם, היו ממתנינים בסבלנות לבוא הממונה, כדי שיפתח את השער במפתח.

"הוא עבר את הגדר"

פעם התמהמה הממונה, והתלמידים נקhalו ועמדו לפני השער הנעול. "ביטול תורה", הפטיר אחד התלמידים, דילג מעל הגדר ונכנס לבית המדרש. והסבא התעלף!

העירוהו מעלפוננו, והתעלף בשנית! העירוהו ושאלו: "מה קרה?! "הלא ראיתם", ענה ה'סבא' בזעזוע, "הוא עבר על הגדר - ומי יודע על אילו עוד גדרים עבר!"...

תמחו: "למה שנחשו בו? מה עשה בסך הכל, יש לו חזקת כשרות..." לא עברו ימים מרובים והתגלה קלונו ברבים. התגלה שרקוב היה עד היסוד, מושחת ומסואב, השם ירחם.

עבר הסבא מקלם בסמוך, ומצאם משוחחים בהתרגשות. התעניין: "במה אתם דנים?"

השיבו: "ברוח קדשו הגלויה של הרב... איך עמד על טיבו עוד בטרם עלה באשו והתגלתה צחנתו."

אמר ה'סבא': "אין כאן שום חידוש. כולם ממתנינים בסבלנות שהשער ייפתח, ורק הוא קופץ ומדלג. והלא אינו כזה מתמיד, שאינו יכול לבטל רגע מהלימוד... לא אהבת התורה יקדה בו, אלא שהגדר אינה מהוה מחסום עבורו, ואין לו שום קושי לפרוץ אותה... על ידי כך גילה את מהותו. ומי שאין לו שום קושי לפרוץ גדר - קרוב הוא אל החטא."

תוכחה חדה כתער

כאשר חדרה המספחת של גילוח בתער לאוסטרו-הונגריה, והיו

כשאביו מלמד בחבורה אחת אותו ואת אחיו רבי שלמה ז"ל ורבי מרדכי הי"ד. הם למדו את המסכתות כולן דף אחר דף. אז "לפני הבר מצוה ביקר אבי בבית דודו הגאון רבי אליהו פיינשטיין זצ"ל, יחד עם אביו שהגיע עם אורח נוסף. כשנכנסו לחדר, נעמד הגאון רבי אליהו מלוא קומתו בפני אבי - שהיה נער צעיר, באמרו: 'לנער היודע שני סדרים בש"ס חייבים לעמוד!' בשמוע זקני הגאון רבי דוד את הדברים החוויר, שילח מיד את בנו הנער מן החדר בנזיפה, וציוה עליו שילך וישמש את האורח.

"כשסגר אבי את הדלת הספיק לשמוע את אביו קורא בגערה אל אחיו הגאון רבי אליהו וזעק מנהמת לבו ובחרדה: 'הנך מבקש להשחית את בני, להפכו לבעל גאוה, מדוע הנך עושה זאת?!' אוי אז כבר מגיל צעיר השתרש בנפשו של אבי זצ"ל משמעותה העמוקה של חובת הענווה והגנות ממידת הגאוה. אף שמסתמא ידע את כישרונותיו הברוכים שילד ידע שני סדרים בש"ס, ברם אינו רשאי להחזיק שום טובה לעצמו."

בלימוד התורה."

"פעם בא אחד ממקורביו לביתו והביא אתו בנו הצעיר כדי שיברכהו. כשהתעניין אבי זצ"ל אודות מצב הלימודים של בנו, השיב האב בסיפוק ובבת שחוק קל על פניו, כי: 'הוא לומד טוב מאד, ילד הכי מצטיין הוא בכיתה. המלמד שלו מצביע עליו שאם ימשיך להתעלות בדרך זו, הוא יגדל להיות רבי משה פיינשטיין השני...' הגיב אבי זצ"ל במלוא הרצינות: "מקווה אני שיהיה אפילו גדול ממני, אך עלי לומר לך, שהצלחה בתורה אינה באה בקלות. העיקר הוא לאהוב את הלימוד, לעמול קשה מאד ולא לבזבז אף רגע."

שלא להשחית את הנפש

"בהיותו אבי זצ"ל נער כבן בן תשע שנים סיים את המסכתות מסדר נזיקין וידע אותם על בוריים, וכשגדל והיה לבן אחת עשרה סיים את סדר נשים. לימוד זה היה בנוסף ללימודו בתלמוד תורה,

"מחזה מופלא היה עבורי", סיפר המספר, "לראות את רבי יעקב ממרום שמונים שנותיו יושב ואוכל בתיאבון ובנחת מאכלי גבינה ביום שישי, לראשונה מיום עמדו על דעתו ומבלי שמישהו חש בדבר. רק אחרי אותו החג מצא רבינו לנכון דרך להודיע לרעייתו אודות הנהגתו הנזכרת".

סיפר המשגיח הגה"צ רבי חזקיהו מישקובסקי שליט"א, כמובא בבטאון 'אורחות חיים': "מרן המשגיח רבי יחזקאל לוינשטיין זצוק"ל שאל פעם בחור, מה סוד ההצלחה של ר' שמואל רוזובסקי, כיצד הוא זכה להיות 'הראש ישיבה של הדור'. ענה לו הבחור כל מיני תשובות, ואמר לו המשגיח שלא זו הסיבה, אלא הסיבה שהצליח, זה משום שהיה בעל מידות יוצא מן הכלל! כמו שהוא היה גאון בלימוד, הוא היה גאון במידות טובות. הוא השקיע את כל למדנותו כדי לרומם את הבחור! אני בעצמי יכול להעיד: כשבאתי לפוניבז' להבחן אצלו, אמרתי לו איזה משהו, והוא בקושי רק שמע כמה מילים והיה בטוח שאמרתי איזה דבר שהוא שמע מר' שמעון שקופ - ומיד התחיל לצעוק: "אוי! כמה זה נפלא! אוי, ככה שמעתי מר' שמעון!"... ומרוב הלהיטות לתת לי מחמאה, הוא אפילו לא שמע אותי לגמרי..." שנזכר לרומם יהודים.

היה לו למרן הגאון רבי יעקב קמינצקי זצוק"ל, לפיו נמנע מאכילת חלב ומאכליו ביום שישי בשבוע. לכשנשאל ע"י תלמידו, שסיפר את המעשה מכלי-ראשון, מה טעם הנהגה זו, השיב רבי יעקב שכך ראה אצל זקנתו שהקפידה על כך מאוד.

לימים, אחר שהתאלמן, נשא רבי יעקב בשנית אשה נכבדה מבית נכבד. לכבוד חג השבועות, שיומו הראשון (בחול"ל יש יומיים כידוע) חל ביום שישי, הזמין הגר"י קמינצקי אל ביתו שלשה תלמידים מקורבים ובהם המספר. ישבו והסבו סביב השולחן, ואז הופיעה הרבנית מהמטבח בפנים מביעות טוב ובידיה מבחר של מאכלי גבינה משובחים, שהכינה במיוחד לכבוד היום הקדוש. "הבטתי בפני רבינו", מספר התלמיד, "וראיתי שהדם אזל מהן"...

כשנפנתה הרבנית לעבר המטבח להשלים את מלאכת ההגשה, חיש נעמד הרב וביקש מאתנו חפוזות: "היו בבקשה בית דין שלי לענין התרת נדרים". הוא אמר את שצריך לומר, ואנחנו ענינו 'מוותר לך מותר לך', והרב שב והתיישב במקומו. הרבנית ששבה עתה מהמטבח הבחינה שמהו אירע, ושאלה 'וואס טוט זיך דא' [מה מתרחש כאן?]. ובעלה הטרי דחה בקלילות: "אה, גארנישט..." [שום דבר].

המשך מעמוד 15 | הרב בנימין בירנצוויג

חכם השמח בחכמתו, כשמתחילים ללמוד ורק אומרים את המילה 'אמר אביי' כבר צריכים להיות בשמחה'. אם ניגשים ללימוד התורה בהרגשה כזו עצומה ובידיעה שכל מילה זה חכמה אלוקית, שכרה אין סוף על כל מילה ומילה, אז יש שמחה עמוצה רק בהזכרת המילה 'אמר אביי', אז כשהוא אומר אביי ורבה, יש לו חיות ושמחה עצומה.

שאלו הבחור 'וי אזוי מכאט מען דאס?' - איך עושים זאת? השיב הרב בנימין מיוחד 'מי זאך מוחייה מיט אביי ורבה!' - יחיה עצמו עם אביי ורבה!!! כמעשה זה סיפר אברך שנכנס למרן החזו"א זצוק"ל, והתחיל מרן לדבר עמו אודות אלו שאינם שרויים בשמחה ואמר לו 'הם מתהלכים שבורים בגלל שאין הלימוד שלהם כראוי, והם חושבים שזה בגלל היצר טוב, והאמת שזה היצר הרע! ומדוע? כי איתא במדרש "איזהו

המשך מעמוד 25 | הרה"ח אהרן כהן

מחדש לראות איך אברכים הנקראים אפילו רגילים מן השורה, לומדים ונבחנים כל חודש ומגיעים להישגים אדירים. לגבי השיחה שהתפרסמה איתי; בשעתו קיבלתי תגובות רבות על הכתבה, כולל אברכים שהדגישו שהם התחילו ללמוד ולהיבחן דף היומי בעקבות השיחה עימי.

לאחרונה קיבלתי ד"ש חם ומעניין מאמא שלי. מטפלת רגשית פגשה אותה וסיפרה לה שהיא טיפלה בשלום בית אצל זוג ובזכות "הבן שלך" הבעל התחיל ללמוד וזה שיפר את השלום בית מקצה לקצה. אם זה באמת נכון, אני מאוד שמח ומאושר ומקווה שגם לאחר 120 שנות חיים ארוכים זה יזקק לזכותי ולזכות ממלכת דרשו ש"שלי ושל כל הנבחנים שלכם היא".

לא נשאר לנו אלא לסיים בהצעה והפנייה המשותפת של המרואיינים החשובים שליט"א. הצטרפו להשקעה'. תזכו גם אתם!

הגדולה שבוזה. כך שבהחלט אני יכול לומר, שברוך השם לא רק שיוצא מזה פירות, אלא אפילו פירי פירות. לאחרונה שח לי ידיד ששמע אברך אומר, זוכר את פסח מהכולל ערב, הוא הצטרף ל'קניין ש"ס' ואף טוען שזה 'בכדי שיעשו' אחרי שהוא נבחן כבר על 2,000 דפים. נו מתי נזכה גם אנחנו...

הרב יהודה בן שמחון; האמת שהופתעת. לא התכוונתי להיקף החשיפה. הגיעו אלי בסך הכל מאות ד"שים - חלקם ישירות אלי, וחלקם דרך הורים ודרך בני המשפחה המורחבת, כל אחד התקשר ואמר שמעתי מ... שאתה נבחן. אך בעיקר, ריגש אותי כשאנשים אמרו לי שזה ממש חיזק אותם ונתן להם חשק ורצון. ההתרשמות שלי היא שב"ה זה נתן המון להרבה מאוד אנשים.

משכין שלום

הרב שמעון בקר: קודם כל המדור באמת מעניין מאוד מידי שבוע. אני אישית משתדל לקרוא אותו בכל פעם ולהתרגש כל פעם

שלחית תגובות לכותב המאמר, או לשתף בטיפים וראיונות לצד דרכי הצלחה כתבו לי: a0533185209@gmail.com

נושאי הלימוד ב'דף יומי בהלכה'

המפציר במחותנו שיגדיל את סכום הנדוניה - האם עובר על 'לא תחמוד'? והאם מותר לעני להפציר שיתנו לו צדקה?

בפרשת השבוע מופיעות עשרת הדברות, שאחת מהן: "לא תחמוד בית רעך... וכל אשר לרעך". בעשרת הדברות שבפרשת ואתחנן מופיעה דברה זו בנוסח שונה מעט: "ולא תתאווה בית רעך... וכל אשר לרעך". ופירושו רבותינו ז"ל, שהאיסור 'לא תתאוה' מתייחס לתאוה שבלב בלבד, כלומר, החושב בלבו כיצד יגרום לחברו למכור או להעניק לו חפץ מסוים

שברשותו, עובר על 'לא תתאוה'. וראוי להתאמץ שלא להתאוות כלל לחפץ של חברו, דהיינו אף ללא מחשבה כיצד יעבור החפץ מרשות חברו לרשותו. והמתאוה לחפץ של חברו, וגורם ביודעין לכך שחברו ימכור לו את החפץ או יעניקהו לו במתנה - כגון שמפציר בו שוב ושוב עד שנאות לכך, או ששולח אנשים נכבדים לבקש זאת ממנו - עובר באיסור 'לא תחמוד'; אך כל עוד לא נכנס החפץ לרשותו, אינו עובר ב'לא תחמוד'. ואם בסופו של דבר מתרצה חברו לכך בלב שלם ובנפש חפצה - נחלקו הפוסקים אם עובר ב'לא תחמוד'. וכמובן, שני איסורים אלו אינם מתייחסים לחפץ העומד למכירה, ומותר אף לברר אצל בעלי החפץ אם החפץ עומד למכירה. ויש שכתבו עוד, שמותר אף לבקש מבעלי החפץ פעם ופעמיים למכור את החפץ, ואין זה בכלל ההפצרה האסורה. אולם, אם המבקש הוא כזה שיש לבעלי החפץ תחושת מחויבות למלא את בקשותיו, כגון רב המבקש מתלמידו, או בעל מפעל המבקש מאחד מעובדיו - אסור לו לבקש אפילו פעם אחת, כיון שבעצם הבקשה הוא כופה כביכול את מילוי הבקשה; אלא אם כן ידוע לו שימלאו את בקשתו בלב שלם. ויש שכתב שכל אדם לא יבקש מחברו כלל למכור [או לתת] לו חפץ מחפציו, מחשש לאיסור 'לא תחמוד'. וכמובן, חפץ העומד למכירה, אין כל איסור להתאוות אליו ולחומדו, ואף להפציר במוכר למוכרו לו. אולם, אם מפציר בו למכור במחיר נמוך, או בשעה שאינו מעונן למכור - יתכן שעובר ב'לא תחמוד'. וכן בשעת עריכת הסכם ממוני בין שותפים, מחותנים וכדומה - אין איסור בהפצרת צד אחד בצד שכנגדו למכור או לתת סכום גדול יותר, וכדומה; אך לאחר חתימת ההסכם וקיום השידוך או השותפות, יש בכך איסור. ועני המפציר שיתנו לו צדקה - אם מפציר באדם שחייב לתת לו צדקה על פי הכללים שבהלכות צדקה, אין העני עובר כל איסור בהפצרתו, אך אם מדובר באדם שאינו חייב לתת לו צדקה, והפציר בו ונתן לו, הרי זה עובר ב'לא תחמוד'. ואיסור 'לא תתאוה', אמור דווקא בהתאוות לחפץ מסוים שביד חברו, אך המתאוה שיהיה לו חפץ דומה לזה שביד חברו, אינו עובר כל איסור, אלא שצריך כמובן להזהר מהמידות הרעות של קנאה ועין רעה.

[שו"ע חו"מ שנט, י ריב, סמ"ע יז, וערוה"ש ח ריג; שערי תשובה לר"י ג, מג; שמיה"ל ב חתימה ד; סה"מ הקצר ל"ת מ; ועוד]

מה הקשר בין בניית המזבח לברכת המזון? האם מותר לסתת את אבני המזבח בסכין העשויה מזהב? ואיזה מנהג נוהגים בברכת המזון רק בימות החול ולא בשבת?

בפרשת השבוע נאמר: "וְאִם מִזְבֵּחַ אֲבָנִים תַּעֲשֶׂה לִּי לֹא תִבְנֶה אֹתָהּ גְזִית כִּי תִרְבֶּה הַנִּפְתָּ עָלֶיהָ וְתַחֲלִלְהָ"; דהיינו, אסור לסתת את אבני המזבח בברזל חד, אשר ממנו עשוי להב החרב. וטעם הדבר מובא בפירוש רש"י: "שהמזבח נברא להאריך ימיו של אדם, והברזל נברא לקצר ימיו של אדם, ואין זה בדין שיונף המקצר על המאריך".

בספר הרוקח כותב כי ברוח דברים אלו נהגו לכסות סכין המונחת על השולחן בשעת ברכת המזון, כיון שהשולחן שאוכלים ומברכים עליו דומה למזבח, ואין ראוי להותיר את הסכין גלויה על מקום הכפרה בשעת הברכה. וטעם נוסף לכיסוי הסכין מובא בראשונים: משום מעשה שהיה, שאחד בִּרְךְ ברכת המזון וכשהגיע לברכת 'בונה ירושלים' ונזכר בחורבן הבית, נטל סכין ותקעה בעצמו מרוב צער. מנהג כיסוי הסכין נהוג רק בימות החול, ולא בשבת וביום טוב. ומסבירים האחרונים כי לפי הטעם הראשון - היות ובימים אלו אין בונים מזבח, לא הנהיגו בהם מנהג זה הקשור בדימוי לבניית המזבח; ולפי הטעם השני - בשבת אסור להתעמק בצער החורבן, ואין לחשוש שהמעשה הנ"ל יישנה חלילה. ויש שהורה כי אף המברך ברכת המזון של סעודה שלישית לאחר צאת השבת - אינו צריך לכסות את הסכין. עוד כתבו האחרונים, כי קיים הבדל בין שני הטעמים: אם הטעם משום המעשה שהיה - יש לכסות סכין מכל מיני המתכות, אם היא עלולה להמית, ואם הטעם משום הנפת ברזל על המזבח - אין צורך לכסות אלא סכין ברזל; אולם יש שכתבו כי את אבני המזבח אסור לסתת בכל מיני המתכות, ועל כן לפי שני הטעמים צריך לכסות סכין מכל מתכת שהיא. ואכן, סכין פלסטיק, או חפץ מתכת שאינו סכין - לכל הדעות אין צורך לכסותו.

ויש שכתב כי צריך להסיר את הסכין מעל השולחן ואין די לכסותה, והמנהג להסתפק בכיסוי; ורבים נהגו לכסות את הלהב בלבד. וסכין המרוחקת ממקום מושבו של המברך - יש שהורה כי אין צורך לכסותה.

[שו"ע או"ח קפ, ה, אליה רבה ז, ומשנ"ב יא-יב; ביאורים ומוספים דרשו, 7 ו 9, עם הרחבה]

מדוע צריך למתוח את חוטי העירוב בחוזקה? 'צורת הפתח' העשויה כקשת - האם היא כִּשְׂרָה? והאם ניתן להקיף את רשות היחיד בצורות הפתח בלבד ללא מחיצות?

'צורת הפתח' נחשבת כמחיצה. ומהי צורת הפתח? שני עמודים בגובה עשרה טפחים לפחות, העומדים זה לצד זה, שהם 'מזוזות' הפתח; וקרש, חוט, וכדומה - בכל עובי שהוא - 'שוכב' על גביהם, שהוא ה'משקוף'. והרוחב המזערי ביותר של צורת הפתח - יש שנראה מדבריהם שהוא ארבעה

טפחים, ויש שנראה מדבריהם שאף פחות מכך. ויש שנראה מדבריו שאף לדעת המקלים הוא שלושה טפחים. ואין שיעור לגובה המרבי של צורת הפתח. ולפחות בעשרת הטפחים התחתונים, צריך שהמזוזות תהיינה עשויות באופן שביכולתן להחזיק דלת כלשהי; וכן באופן שלא ינועו ברוח, מפני שמחיצה הנעה ברוח מצויה, אין שמה מחיצה; ויש מפרשים דהיינו שהרוח לא תרחיקן שלושה טפחים ויותר מהשטח המוקף. והמשקוף - אין צורך שיהא עשוי מחומר חזק, אך יש לחברו באופן שלא יפול ברוח; ואם הוא אך נע ברוח - יש מתירים; ויש אומרים שדינו כמזוזות, ולדעתם, אם המשקוף עשוי מחוט, יש למותחו בחוזקה, מטעם זה, ומטעמים רבים נוספים.

ואם המשקוף אינו נוגע במזוזות, ואף אם הוא מונח בגובה של מספר מטרים מעליהן - הרי זו צורת הפתח, כיון שמחשיבים את המזוזות כאילו הן עולות עד אליו, מדין 'גוד אסיק' [= משוך והעלה]. ובכל מקרה, המשקוף צריך להיות מונח מעל לראשי המזוזות, או מכונן כנגדן במדויק; אך אם הוא מונח שלא כנגד המזוזות, ולו בסטייה מועטת - אין זו צורת הפתח. וצורת הפתח העשויה במזוזות ישרות שגובהן עשרה טפחים, ומעליהן משקוף שבצידו התחתון עשוי כקשת, או שמורכב משני אלכסונים הנפגשים בראשם, ומצידו העליון הוא שטוח, דהיינו שעשוי בקו ישר - כִּשְׂרָה. ואם המשקוף עשוי גם מצידו העליון כקשת, או בשני אלכסונים - לדעת רוב הפוסקים אין זו צורת הפתח, ויש חולקים. ואם המשקוף מונח בשיפוע, הרי זו צורת הפתח; [ויש אומרים שלדעת הפוסקים משקוף העשוי כקשת, גם בשיפוע פסול]. וצורת הפתח העשויה כמשולש, דהיינו ששתי המזוזות מוטות זו כלפי זו ונוגעות בראשיהן, ללא משקוף - פסולה.

ועוד בענין צורות הפתח: שטח המשמש לדיר, כגון חֲצֵר בֵּית, המוקף בצורות הפתח בלבד - נחשב לרשות היחיד. אולם, לדעת ראשונים רבים, אם הפרוץ מרובה על העומד, ורוחב הפירצה יותר מעשר אמות; וכל שכן אם אין מחיצה כלל סביבות רשות היחיד - לא ניתן לגדור את השטח בצורות הפתח בלבד. וראוי להחמיר כדעתם. ואם צורות הפתח עצמן מחולקות לאורך המקום הפרוץ, וכל אחת מהן אינה עולה על עשר אמות - נחלקו הפוסקים אם לדעת המחמירים הדבר מועיל. ואם בשני צדדים מקבילים של רשות היחיד יש מחיצה רגילה - לכל הדעות ניתן לגדור את היתר בצורות הפתח אף כשרוחבן יותר מעשר אמות. ובהקשר זה, נחלקו הפוסקים [לדעת המחמירים], בנוגע לשטח מלפני, שרוחבו עשר אמות או פחות, ואורכו יותר מעשר אמות: יש אומרים שצורות הפתח שבגבולות הרוחב נחשבות כמחיצה רגילה, ומכיון שבשני צדדים יש מחיצות, ניתן לגדור גם את השאר בצורות הפתח; ויש חולקים.

[שו"ע ססב, י-יב, משנ"ב נה-סו, שעה"צ נו, וביה"ל ד"ה ולהרמב"ם, וד"ה וקנה; בו"מ דרשו, 40, 41, 46, 47, 66-62]

דרשן איד

נקודות ציון בדרכה
של המהפכה התורנית
מבית 'דרשן'

כשנתקלתי באקראי בחוברת 'עיון העמוד', ממש התלהבתי. הייתי צריך לנסוע לרמות, הגעתי לשם והתברר שכל החוברות כבר אזלו, הם פשוט ריחמו עלי שבאתי מרחוק...

שיחה קצרה עם הרה"ג ר' אליהו בארי, המפעיל מוקד חלוקה של חוברות 'עיון העמוד' בשכונת 'רמת שלמה' בירושלים

מה זה אומר 'מוקד חלוקה' בבית? מה זה מצריך מאתכם?
"בעיקר צריכים אהבת תורה, וב"ה בבית שלי יש את זה בשפע. בני ביתי פותחים את הדלת שוב ושוב, עוד יהודי נוקש בדלת ומבקש ועוד אחד, לפעמים בשעות לא נוחות, אבל לא נורא, העיקר לזכות עוד יהודי."

"בהתחלה הביאו לנו שתי חבילות של חוברות, בתוך זמן קצר הן אזלו והביאו עוד ואחר כך עוד. השמועה עברה מפה לאוזן, תושבים רבים החלו לבוא וב"ה ה'עסק' התחיל לפרוח."

מחלקים רק חוברות 'עיון העמוד'?

"האמת שאנחנו מחלקים גם כרטיסיות וסימניות עם לוח הלימוד של תוכניות 'דרשו' השונות, וזה נותן מענה לא רק ללומדי 'עמוד היומי' אלא גם ללומדי 'הדף היומי בהלכה' ואפילו לומדי 'הדף היומי' שרוצים לדעת מתי יש מבחן חודשי ומתי יש מבחן מסכם וכדו'..."

ממה שאנחנו מבינים, אצלכם זאת לא רק נקודת חלוקה 'יבשה', אתם מכניסים הרבה אווירה ו'חיות' בעבודת הקודש...

אם כבר באים יהודים לבקש חוברות, למה שלא ננצל את ההזדמנות כדי לתת להם זריקת חיזוק ועידוד? אנחנו תמיד מקדמים את פני הבאים עם שלט מאיר עיניים שמקדם אותם בברכה, עם "אשריכם תלמידי חכמים", וכן על זה הדרך, ולרומם ולהכניס את הלומדים לאווירה גבוהה יותר כיאה וכראוי לעוסקי התורה.

לסיום, מה הכתובת שלכם, כדי שתושבי רמת שלמה יוכלו לבוא ולקחת חוברות?

אני שמח שאתם שואלים, כי בדיוק עברנו דירה בתוך הרכס, והכתובת העדכנית שלנו היא ברחוב הרב דרוק 78, קומה אחרונה, משפחת בארי - הציבור מוזמן להצטרף ללימוד ולקבל אצלנו את החוברות, בשמחה, בכבוד וביקר.

הרה"ג ר' אליהו בארי, מוכר בשכונת רמת שלמה בירושלים, כנציג המקומי של 'דרשו'. האמת שזה התחיל כמוקד חלוקה די קטן, אבל בתוך זמן קצר הפך ביתה של משפחת בארי ל'בית דרשו' במלוא מובן המילה. ביקשנו לשוחח עמו, ולספר את סיפורו על גבי הגיליון.

איך בעצם הגעת ל'דרשו'?

"כמו כולם, הכרתי את 'דרשו' דרך המבחנים. לפני כ-12 שנה, בעודי תלמיד מן המניין ב'שיבת חברון, התוכנית של בני הישיבות מבית 'דרשו', לשינון חזרה ועמידה בכור המבחן על ההספק השבועי בסדר ב', תפסה אותי מאוד. הצטרפתי והרגשתי שזה נותן לי תועלת עצומה, עם 'מוחי'ב' ועם לוח זמנים מסודר מתי לומדים מה וכמה צריכים להספיק בכל תקופה."

המשכתי להיבחן גם אחרי החתונה, אבל ב"ה סדר היום שלי הפך לעמוס, אני גם אברך כולל וגם משמש כמשיב ב'שיבת ארחות חיים' בראשות הגר"ח קירזון שליט"א, כך שהלימודים בסדר של הכולל והישיבה תפסו את הזמן שלי, ולא נשאר לי זמן להיבחן ב'דרשו'."

אז איך באמת קרה החיבור הזה מחדש?

"כששמעתי על תוכנית 'עמוד היומי', הבנתי שיש לי פה הזדמנות מיוחדת. דף ביום זה הספק משמעותי, וכשאני עמוס ב"ה עם הספקים אחרים זה קשה, אבל עמוד אחד? זה ממש שווה לכל נפש. החלטתי להיכנס ללימוד ועד מהרה נשאבתי ללימוד הזה ב"ה."

בתחילה לא ידעתי אפילו שיש חוברות של 'עיון העמוד', וכשנתקלתי בה באקראי, ממש התלהבתי. הייתי צריך לנסוע לרמות, הגעתי לשם והתברר שכל החוברות כבר אזלו, הם פשוט ריחמו עלי שבאתי מרחוק, והפכו את הבית, עד שבסוף נזכרו שיש להם באוסף עוד חוברת אחת, והביאו לי אותה.

"בעקבות כך פניתי לאחראי על חלוקת החוברות ב'דרשו', הרה"ג ר' נתן וינגרטן, והוא זיהה את הלהט שלי לעניין, כך שבתוך זמן לא רב מצאתי את עצמי פותח מוקד חלוקה בבית..."

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה